

Hebrew Grammar *K*
H E B R A I C Æ
G R A M M A T I C E S
Busby (Richard)
R U D I M E N T A,

I N U S U M S C H O L Æ
W E S T M O N A S T E R I E N S I S ;

DILIGENTER RECOGNITA, ET NONNULLIS NECESSARIIS
REGULIS, ALIISQUE ADDITAMENTIS, AUCTA:

*AD PROMOVENDUM LINGUÆ SANCTÆ PRIVATUM STUDIUM
PRÆCIPUÈ ACCOMMODATA.*

Curavit et Edidit THOMAS ABRAHAMUS SALMON, A.M.
COLL. WADH. OXON.

"Neque Omnia, neque Nihil."

L O N D I N I :

Sumptibus EDITORIS: Prostant venales apud C. DILLY,
Londini; J. FLETCHER & GUL. HANWELL, J. COOKE,
et GUL. CALCOTT, *Oxonii*; I. & J. MERRILL, *Cantabrigiæ*;
et P. HALY, *Bristolæ*, Bibliopolas.

LECTORI BENEVOLO & STUDIOSO :

HEBRAICÆ Grammatices Rudimenta,
in Usū Scholæ Westmonasteriensis, à Viro
doctissimo BUSBEIO primitus adornata sunt.
Postea verò, ex Recensione clarissimi
FRIEND, non solum *ad Formam* redacta fu-
erunt, sed vires etiam permagnas acquisive-
runt. Sicque, pro usu *Publico*, istius-
modi Virorum diligentia, opus ad unguem
factum.

Additamenta, nunc demum incorporata,
variis optimorum Grammaticorum Libris
potissimum excerpta, (nempe, *Buxtorfi*,
Leusden, *Bellarmini*, *Bythneri*, *Israelis Lyons*,
&c.) ad promovendum Linguae Sanctae
PRIVATUM STUDIUM præcipue sunt accom-
modata: “*ut etiam sine Præceptore unusquisque*
“*per se Linguae Hebraicæ si non perfectam*
“*cognitionem, certè INITIA et RUDI-*
MENTA percipere posset”. *—In feligendis
ac formandis Regulis, proprio iudicio penitus
confisi sumus; omissis omnibus, quæ nobis
parum ponderis videbantur; retentisque
solum illis, quæ, nostrâ quidem sententiâ,

* *Bellarmini Institutiones Hebraicæ*; Admon. ad Lectorem.

Tyronibus planè necessaria dijudicavimus.
 —Portiones *uncinulis* [] inclusæ, sunt interdum Regularum antecedentium *Elucidationes*, aliàsque *Regulæ ipsæ*; quæ tamen, (utcunque fructuosæ sint in posterum,) *primâ lectione*, sine ullâ injuriâ prætermitti possunt.
 —*Vocum Hebraicarum Pronunciationem* usque ad finem Nominum, multa nova *Exempla*, necnon *Interpretationem Latinam* per totum, gratiâ Tyronum, addidimus. Postremò, APPENDICEM subjunximus, in quâ continentur,
 1°. *Bellarmini Sententia De Punctis*. 2°. *Tabula Numerum*. 3°. *Accentus Tonici*.
 4°. *Notæ ad verba*, provecti Studiosi lectione dignissimæ. 5°. *Regulæ nonnullæ De Investigatione Radicum aliquot peculiarium*. Et
 6°. Caput clarissimi *Bythneri, De Aramæismis* in S. S. occurrentibus.——Vale Lector, et nostris sociatis laboribus, in DEI gloriam, et in usum hominis, benignè fave!——

Mense Septembris, Non. 3. A. D. 1794.

HEBRAICÆ GRAMMATICES RUDIMENTA.

HEBRÆI, cum plerisque Orientalibus,
à dextrâ legere incipiunt.

L I T E R Æ.

CONSONANTES sunt viginti duæ; quarum Figuram, Nomen, et Potestatem sequens exhibet Alphabetum.

FIGURA. NOMEN. POTESTAS.

א	Aleph	['] Spiritus tenuis.
---	-------	----------------------

ב	Bbeth	bb.
---	-------	-----

ג	Ghimel	gb.
---	--------	-----

ד	Dbaleth	db.
---	---------	-----

ה	He	h.
---	----	----

ו	Vau	v.
---	-----	----

ז	Zain	z.
---	------	----

B

ח Cheth

FIGURA. NOMEN. POTESTAS.

ח	<i>Cheth</i>	<i>ch.</i>
ט	<i>Teth</i>	<i>t.</i>
י	<i>Jod</i>	<i>j</i>
כ	<i>Chaph</i>	<i>ch.</i> χ <i>Græcorum.</i>
ל	<i>Lamed</i>	<i>l.</i>
מ	<i>Mem</i>	<i>m.</i>
נ	<i>Nun</i>	<i>n.</i>
ס	<i>Samech</i>	<i>s.</i>
ע	<i>Gnain</i>	<i>gn</i> ; (<i>a</i>) <i>in fine vocis, ng.</i>
פ	<i>Phe</i>	<i>ph.</i> φ <i>Græcorum.</i>
צ	<i>Tfadi</i>	<i>tf.</i>
ק	<i>Koph</i>	<i>k.</i> κ <i>Græcorum.</i>
ר	<i>Resh</i>	<i>r.</i>
ש	<i>Schin</i>	<i>sch.</i> sh <i>Anglorum.</i>
ת	<i>Thau</i>	<i>th.</i> θ <i>Græcorum.</i>

IN hęc Alphabeto septem sunt literę, *Aleph, He, Cheth, Lamed, Mem, Resh, Thau*, quarum Figurę nonnunquam, vel *elegantię causę*, vel *ad complementum lineę*, (quę voce divisâ nunquam finiri solet,) dilatantur.

(*a*) Sonum habet talem, ut *Syrus Grammaticus* ait, *qualem vitulus edit, absente matre.*

Quin-

Quinque duplicem habent Figuram, alteram scilicet fini dictionis propriam (*b*).

Penultima, cum sinistro puncto, (◌◌) aliud nomen habet, *Sin*; aliamque Potestatem, *s*.

Hæ fex, *Bbeth*, *Ghimel*, *Dhaleth*, *Chaph*, *Phe*, *Thau*, mediano (*c*) puncto notatæ, aspirationem suam amittunt, et Potestates induratæ fiunt: sic ◌◌ *b*, ◌◌ *g*, ◌◌ *d*, &c.

Prima, cum tantum lenis sit Spiritus, dicitur tamen improprie Consona, quia vocali aliâ consonâ destitutæ locum facit.

VOCALIS SUNT QUINDECIM;

Quinque longæ,

⌘ *Kamets*, *a*. ◌◌ *Gallorum*,

⌘ *Tseri*, *e*.

⌘ *Hirik magnum*, *i*.

◌◌ *Holem*, *o*.

◌◌ *Shurek*, *u*. & *Græcorum*.

(*b*) Excipiuntur quatuor loca; scilicet, *Jes*. 9. 6. ubi est finale ◌◌ in medio; *Neb*. 2. 13. ubi est tale ◌◌ in fine; et *Job* 38. 1. et 40. 6. ubi est tale ◌◌ in fine.

(*c*) Hæc *Dagesh* lene vocatur; de quo infra.

Quinque breves,

- ⌘ *Patha, a.*
- ⌘ *Segol, e.*
- ⌘ *Hirik parvum, i.*
- ⌘ *Kamets-chatuph, o.*
- ⌘ *Kibbuts, u. v Græcorum.*

Quinque sunt *brevissimæ*; quarum duæ sunt Simples, ⌘ *Sheva, e*, et ejus vicaria □ *Patha Genubha, a*: et tres Compositæ, si-
ve Hatephataë, ⌘ *Hatephpatha, a*, ⌘ *Hatephsegol, e*, ⌘ *Hatephkamets, o*; celerrimæ pronunciationis.

[Vocalis longa quasi tribus momentis, brevis quasi duobus, et brevissima quasi unico momento, pronunciatur.]

Unica vocalis, Sheva, aliquando non pronunciatur: tum vocatur *Sheva mutum*, si-
quiescens; alibi mobile.

Sheva quiescit post brevem, supernâ con-
sonâ mediano puncto non notatâ; post lon-
gam accentu notatam; ante fociam; et in
fine.

SYL-

SYLLABÆ.

CONSONA inchoat, et cum vocali constituit Syllabam; nuda verò, vel Sheva muto notata, adhæret præcedenti: ut לֶחֶם *lechem*, panis, שֻׁלְחָן *shul-chan*, mensa.

[*Crasis*, five Contractio duarum vocalium in unam, fit in בְּאֱלֹהִים *bE-lo-bim*, pro בְּאֱלֹהִים *be-E-lo-bim*, in Deo; in לְאִמּוֹר *le-mor*, pro לְאִמּוֹר *le-e-mor*, dicere; et in לְאֲדֹנָי *LA-do-nai*, pro לְאֲדֹנָי *la-A-do-nai*, Domino meo. Sic לַיהוָה *laI-ho-va.*, *Jehovæ.*]

Patha Genubha legitur ante finales ה ה ע, præeuntibus longis; exceptâ kamets: ut אֱלֹהִים *E-lo-ab*, Deus; רוּחַ *ru-ach*, ventus; יוֹדֵעַ *jo-de-ang*, sciens.

Holem sæpe sine sustentaculo est; ut כֹּל *chol*, omnis: et à contiguo puncto ש abforbetur; ut מֹשֶׁה *Mo-she*, *Mosès*, שׂוֹטֵן *so-ten*, *adversarius*. [Fit igitur hoc in ש, quando præcedens litera vocali caret; in ש, quando ea ipsa nullum aliud punctum vocale adjunctum habet.]

CON-

CONSONÆ dividuntur,

1°. Ratione ORGANI, in quinque Ordines; in *Gutturales*, א ה ח ע (*d*), *Labiales* ב ו מ פ, *Palatinas* ג י כ ק, *Linguales* ד ט ל נ ת, *Dentales* ז ס צ ר ש. Hæ postremæ, exceptâ ך, *Sibilantes* vocantur.

2°. Ratione MOTUS. Quatuor sunt *Qui-
escentes*; quia consonarum valorem amit-
tunt, et inter pronunciandum non audiun-
tur; nempe, ׀ א ה ו: Reliquæ mobiles. א
ubique quiescit, ut בְּרֵאשִׁית *be-re-shith*, in
principio; ה in fine, ut צִדְקָה *tse-dha-ka*, *jus-
titia*; ׀ cum holem aut shurek, sine aliâ vo-
cali adscriptâ, ut טוֹב *tobb*, *bonus*, תוֹב *tubb*,
bonitas; ׀ nuda, i. e. non punctata, ut דְּבָרֶיךָ
de-bba-re-cha, *verba tua*. Attamen ׀ inter
duas sita vocales, movetur, ut יְהוָה *Je-ho-
va*; et vocari potest *Wau*, *w*.

[Literæ Quiescentes (*e*) inter se sæpissi-
mè permutantur; nonnunquam in scriben-

(*d*) *Pronunciatio harum quatuor literarum (dicit Bel-
larminus) a summo gutture usque ad imum quasi quibusdam
gradibus descendit. Instit. p. 11.*

(*e*) *Iiis utebantur Veteres Hebræi (ait Bellarminus,
Cardinalis), loco vocalium: nunc autem inventa sunt*

do negliguntur; et contrà, interdum redundant.]

3°. Ratione ORIGINIS. Undecim sunt *Serviles*; quæ *vocum inflexioni inserviunt*; constituentes Genera, Casus, Numeros, Tempora, et Personas. Vel loco Præpositionum, Conjunctionum, et Adverbiorum adhibentur; aut per *Paragogen* et *Epenthesin* redundant: scilicet, א ב ה ו י כ ל ט נ ש ת. [Hæ sex, א ה ו י נ ת, *Literæ Paragogicæ* dicuntur; quia fini vocum, *euphonice causâ*, sæpe adduntur.]

Undecim sunt *Radicales*; quæ *Radices*, seu *Themata*, constituunt: nempe, ו ד ז ה ט ס ע פ צ ק ר. Hæ semper sunt *Radicales*; illæ verò non semper *serviunt*. [Literæ *Serviles* sæpe fiunt *Radicales*: exempli gratiâ; 1. Quatuor, א ב ל ש, in medio et fine vocum semper fiunt *Radicales*: sed ab initio sunt *indifferentes*; i. e. possunt esse

Puncta, literæ istæ necessario interdum sonant, interdum quiescunt. Sonant, quando funguntur munere suo, i. e. Consonantium: Quiescunt, quando fungi deberent munere alieno, i. e. Vocalium. Instit. Ling. Heb. p. 27.

Radi-

Radicales vel Serviles. 2. Quatuor, ה כ מ נ, in medio fiunt Radicales; sed ab initio et fine sunt indifferentes. 3. Tres cæteræ literæ, ו י ף, ubique fere possunt esse Radicales vel Serviles.]

4°. Ratione COMPUTI. Consonæ expriment Numeros: Decem priores *Unitate*; Novem sequentes *Denario*; tres postremæ, cum quinque finalibus, *Centenario* crescunt.

Loco Finalium sæpe adhibentur literæ Centenariæ; ut קת vel ת 500, תת vel תת 800. Porro Consonæ, punctis aut lineolis notatæ, *Millenarios* significant; ut ם vel ם 1000, ך vel ך 2000, &c. Minores numeri postponuntur majoribus; ut ם 11, כב 22; sed טו, non יה, 15, ne violetur Nomen DEI.

VOCALIS *Analogæ* sunt, kamets et patha; tseri et hirik parvum, vel segol; holem et kibbutz, vel kamets-chatuph.

Shurek quandoque in kibbutz, et holem in shurek, *propter Euphoniam*, migrant.

Prop-

Propter medias et finales ׀ ם, segol in patha vicariam transit; ut נַעַר *nā-gnar*, pro נֶעָר *ne-gner*, *puer*.

Omnes Vocales, præter shurek et kibbutz, mutari possunt in sheva.

Sheva mobile sub Gutturali adsciscit sibi brevem, maximè patha; sub ם potius se-gol.

Sheva ante Hatephatam vocalem in simi-lem mediocrem convertitur.

Hatephata vocalis ante sheva privatur punctis, et fit brevis; עֲנִי *gno-ni*, *afflictio*, עֲנִי *gnon-ji*, *afflictio mea*.

Patha-Genubha in omni incremento evanescit; ut רוּחַ *ru-ach*, *spiritus*, רוּחִי *ru-chi*, *spiritus meus*.

Differt Composita hateph-kamets à kamets-chatuph: hæc sæpe duobus punctis destituitur, et syllabam constituit; illa sine istis nunquam venit, neque unquam syllabam efficit.

[At verò ejusdem sunt significationis, apud *Judæos Germanicos*.]

Diphthongus propria in linguis Orientalibus nulla est : videntur autem Consonæ ך et ם cum vocali *Dipthongescere* ; ut גָּנָּו *gnau*, humilis, שְׁלֵוֹ *sha-leu*, tranquillus, אֲדֹנָי *A-do-nai*, Dominus, singularitèr, cum *kamets*, quando de DEO dicitur ; אֲדֹנָי *a-do-nai*, domini mei, pluralitèr, cum *patha*, quando de hominibus ; גּוֹיִם *go-i*, gens, נִשְׁוִי *ne-sui*, levatus. [*Judæi* tamen in his, ך finitis, nullam Diphthongum agnoscunt, sed ך ut consonam *f* proferunt ; sic *gna-naf*, *sha-lef*. Itidem in his, ם finitis, à quibusdam dubitatur.]

PROSODIA.

LITERIS adduntur Notæ *Pronunciationis* et *Distinctionis*.

Notæ *Pronunciationis* sunt duæ ; Punctum et Linea.

Punctum est duplex, *Dagesh* et *Mappik* ; quæ ventri literarum inscribuntur.

Dagesh à *Chaldaicâ* voce דָּגֵשׁ *de-gbesh*, pupugit, derivatur. Duplicat omnes literas,

ras, easque indurat, i. e. *Aspirationem tollit*; exceptis Gutturalibus et ך: ut בְּנֶהָר *ban-na-bar*, *per fluvium*; sed in initio vocis, et in medio post consonam mobilem vel sheva mutum, literas ב ג ד כ פ ת, *maximâ ex parte*, (nam multas patitur exceptiones hæc regula;) tantum indurat; ut suprà, in exemplo. Hoc vocatur *Dagesh Lene*, illud *Dagesh Forte*. [Dagesh forte est quadruplex: 1. *Compensativum*, quod literam aliquam abjectam compensat; ut יפּוֹל *jip-pol*, pro ינפּוֹל *jin-pol*, *cadet*. 2. *Characteristicum*, indicans Conjugationes; ut פִּקֵּר *pik-kedh*, *diligenter visitavit*. 3. *Demonstrativum post ה*; ut הִדְבָּר *had-da-bbar*, *hoc verbum*. 4. *Euphonicum*, quod solius *euphoniæ* causâ literis inscribitur; ut מִקְדָּשׁ *mik-kdash*, *sanctuarium*. Dagesh forte regularitè scribitur post vocales breves; ut פִּקֵּר *pik-kadh*, *diligenter visitatus est*: irregularitè, et rarò, post longas; ut יָמָּה *jam-ma*, *versus mare*: sed nunquam post brevissimas, nisi in unicâ voce שֶׁת־יָּם *shet-ta-jim*, *duæ*.]

Literæ Gutturales non recipiunt Dagesh ob difficultatem pronunciandi, et ך ob ingratum sonum.

Duarum similiarum, interdum dissimiliarum, in mediâ voce concurrentium, altera occultatur per Dagesh; ut כַּרַת *cha-rat-ta*, pro כָּרַת *cha-rath-ta*, succidisti, נָתַת *na-that-ta*, pro נָתַן *na-than-ta*, dedisti.

Aliquando ן, rariùs ם, loco Dagesh injicitur; ut תַּמְנו *tam-nu*, pro תַּמּוּ *tam-mu*, perficiunt, *Psf.* 64. 7. אֵיתָם *e-tham*, pro אִתָּם *et-tam*, integer ero, *Psf.* 19. 14.

Exclusum Dagesh producit vocalem antecedaneam; impressum corripit: non rarò autem negligitur compensatio exclusi Dagesh.

Mappik nomen recipit à *Chaldaicâ* voce נִפְק *ne-phak*, eduxit. Movet ה in fine vocis, et ׳ inter duas sitam vocales; ut גִּבְהָ *go-bbah*, altitudo, הַיּוֹם *ha-jom*, hóc die, הַיּוֹם *ha-jom*, hóc die, הַיּוֹם *ha-jom*, hóc die.

Linea itidem est duplex; interjacens *Makkaph*, et subscripta *Metbeg*.

Mak-

Makkaph (cujus significatio est *Nexus*,) voculas unit, et vocales corripit, quasi lectionis cursum urgens; ut בֶּן־אָדָם *ben adham*, *filius hominis*.

[Sheva intelligitur sub mediano puncto, et ante lineam unionis.]

Metheg (quæ *Retinaculum* significat,) priorem syllabam retardat; ut מֵאֲחִיךָ הָאֶבְיוֹן *me-a-chi-cha, ha-ebb-jon*, *à fratre tuo egeno. Deut. 15. 7.*

[Aliquando supplet Metheg defectum literæ aut dagesth; ut יָשְׁנוּ pro יִשְׁנוּ. *ji-she-nu*, *dormient*. Non semper ponitur Metheg, sed ex communi vocum flexione subintelligitur. Quotiescunque autem in eadem voce occurrunt duo diversi Accentus, prior Metheg est, vel vicem ejus supplet; posterior verò Tonicus.]

Notæ *Distinctionis* sunt quatuor: § *Silluk*, Periodus; § *Athnach*, Colon; § *Rebhia*, Semicolon; § *Zakeph-katon*, Comma. Silluk et Athnach *infra*, Rebhia et Zakeph-katon *suprà*, in sedibus *Tonorum* collocantur.

[Hæ

[Hæ quatuor sunt in communi usu: at enumerantur triginta, quæ *Accentus Tonici* vocatæ. N. B. Silluk à Metheg situ distinguitur: Silluk enim tantum ultimæ vel penultimæ syllabæ versuum subscribitur; sed Metheg ubique in versibus pingitur, exceptis illis duabus ultimis syllabis; ut exemplo (*suprà sub Reg. de Metheg,*) patet. Athnach aliquando in *notam Interrogationis* transit; ut 2 *Reg. Cap. 1. v. 6.*

Tonus plerumque est in ultimâ, tum vox dicitur *Milra, oxytona*; *Milhel* vero *penacuta* desinit 1°. in patha jod hirik, ut מִים *ma-jim, aquæ*; aliquando ' omittitur, ut יְרוּשָׁלַם *Je-ru-sba-laim, Hierosolyma*; 2°. in segol, ut מֶלֶךְ *me-lech, rex*, נָעַר *na-gnar, puer*, ubi patha pro segol vicaria est; 3°. in Servilia תִּי *ti*, תָּ *ta*, וּ *u*, נָ *na*, נִי *ni*, חָ *cha*, מוֹ *mo*, בָּ *ba*, et הַ *Paragogicum*. At segol ante הַ *Radiale*, et מוֹ *fervilia*, est *Milra*. Sheva Toni incapax est.]

Soph-pasuk (:) claudit omnes Versiculos.

Circellus (°) est *signum vocis, quæ aliter legitur ac scribitur*: Ea vox legitur cum vo-

calibus in Contextu, et Consonis in margine; et vocatur *Keri-kethibb*.

DICTIONES.

DICTIONES et earum Affectiones non multum ab aliis linguis diversæ sunt.

Figura, vel *Origo Vocum*, ut plurimum, simplex est, i. e. quæ in alias voces individua; ut אבב *abb, pater*. Nomina autem Propria pleraque sunt Composita; ut אברם *Abb-ram*, ex אבב *abb, pater*, et רם *ram, excelsus*.

ARTICULUS est vel vox integra, ut *Demonstrativus* זה *ze, hic, iste*, זו *zo, zo, zoth, hæc, ista*, numeri singularis, et generis distincti; et זו *zu, hic et hæc*, communis generis; אל *el, el-le, hi, hæ*, numeri pluralis, et utriusque generis: *Relativus* אשר *a-sher, qui, quæ, quod; qui, quæ, quæ*; utriusque generis et numeri: vel una utriusque Litera, vocibus aliis Præfixa; nempe,

ה *pei*

ה per patha, *o, η, το*, sequente dagesth; ut *הַגֶּבֶר* *bag-ge-bber*, *bic vir*; excluso dagesth, per kamets; ut *הָאִישׁ* *ha-ish*, *iste vir*; sed ante *ה ח ע* kametsfatas, per segol; ut *הַהָרִים* *he-ba-rim*, *bi montes*; nonnullis monosyllabis exceptis, ut *הָעֵץ* *ha-gnam*, *populus*, *הָהָר* *ha-bar*, *mons*. Denique, ante *ה* et *ח* non kametsfatas, per patha, absque dagesth; ut *הַחֶרֶב* *ha-che-rebh*, *gladius*.

ש *qui, quæ, quod*, plerumquæ per segol; ut *שִׂיאָחוּ* *she-jo-chex*, *qui apprehendet*. *Pf.* 137. 9. *שִׁהְיָהּ* *she-ha-ja*, *qui fuit*: Rarò per sheva; ut *שִׁהֶם* *she-hem*, *quod ipsi*. *Ecclef.* 3. 18. Semel per kamets, *שִׁאֲתָהּ* *sha-at-ta*, *quod tu*. *Judic.* 6. 17. Sequente dagesth, per patha; ut *עַד שִׁקַּמְתִּי* *gnadb shak-kam-ti*, *donec surrexi*. *Judic.* 5. 7. Sed hoc ש *posset ad Conjunctionem Causalem referri*. Sin autem habeat ante se כ, notat *quando*; ut *כְּשִׁשְׁכָּל* *ce-shef-sa-chal*, *quando stultus*. *Ecclef.* 10. 3.

Emphasis nonnunquam præfigit ה *Demonstrativo suo*; ut *הַזֶּה* *ha-ze*, *bic ipse*, *הַזֹּאת* *ha-zoth*, *hæc ipsa*.

Articuli *Interrogativi* sunt, מִי *mi*, *quis?* *quæ?* de personâ; מַה *ma*, מֶה *me*, מָה *ma*, *quid?* *quod?* de re; utriusque generis et numeri; ut אַתָּה מִי *mi at-ta*, *quis tu?* Gen. 27. 32.; מֶה מִשְׁפַּט הָאִישׁ *me misb-pat ha-ish*, *quod judicium*, vel *quis habitus illius viri?* 2 Reg. 1. 7. Est autem observandum, quando post מִי *mi*, vel מַה *ma*, sequitur alius Relativus, tunc ipsum מִי vel מַה non sonare *quis* vel *quid*, sed *is* vel *id*; ut מִי אֲשֶׁר לָמַד *mi a-sheer la-madb*, *is qui didicit*; מַה שֶּׁהָיָה *ma she-ha-ja*, *id quod fuit*.

NOMEN primitivum rarum est; Nomina enim pleraque derivantur à Verbis, quæ ideo *Radices* appellantur.

Radix plerumquè est trilatera, ut פָּעַל *pa-gnal*, *operatus est*, antiquum Verbi Paradigma; unde Consona cujuslibet Radicis prima vocatur *Pe*, media *Gnain*, ultima *Lamed*. [Græcis *ῥεμα*, Hebræis שֹׁרֵשׁ *sho-resb*, Radix dicitur. Rarò paucioribus, quàm tribus literis, constat; ut שֵׁם *shem*, *nomen*, שָׁם *sham*, *ibi*; nonnunquam pluribus; ut עֲרָפֶל *gna-*

ra-phel, caligo, צַפְרָדֵּעַ tse-phar-de-ang, rand.
 Radices, in Lexicis *destitutæ vocalibus*, non
 sunt in Bibliis in tali simplici formâ usita-
 tæ; sed illi simplici formæ solet addi vox
 punctata et usitata: ut בְּרוֹשׁ, בֵּרֶשׁ *be-rosh,*
abies.]

Fiunt Nomina à Radicibus:

1°. *Mutatione Vocalium*; ut דֶּרֶךְ *de-rech,*
via, à דָּרַךְ *da-rach, calcavit.* Sed pauca
 sunt sine ullâ mutatione; ut טוֹב *tubb, bo-*
nitas, à טִיב *tubb, bonum esse.*

2°. *Abjectione Radicalium*; ut דַּע *de-ang,*
scientia, חֵן *chen, gratia,* לֵץ *lets, derisor;* à
 יָדַע *ja-dang, sciuit,* חָנַן *cha-nan, gratiam fe-*
cit, לוּץ *luts, deridere;* ubi amissam radica-
 lem longa vocalis compensat.

3°. *Additione Servilium* אהוימנת *(f),*
 quibus addi potest שׁ aliquando, et ל *Prof-*
theticum; ut שְׁלֵהֶבֶת *shal-be-bbeth, flamma,*
 à לֵהָב *la-hab, idem,* אֵם *om,* et לֵאֵם *le-om,*
natio, ab אָמַם inusitatâ Radice.

(f) *Literæ Heemanticæ dicuntur Grammaticis; quia*
transpositæ formant וְהֵאֱמַנְתִּי ve he-e man-ti, et cre-
didi.

מ in initio; ה sæpe, י aut ׀ interdum in fine; ן utrobique additur.

Aliquando duplicatur ה, priore in ן conversâ; ut יְשׁוּעָתָה *je-shu-gna-tba*, omnimoda salus (g), Ps. 3. 3. ab יָשַׁע Radice inusitata.

Quæ nomen à Pe jod oriundum inchoant, vertunt י in ׀; ut מוֹשָׁב *mo-shabb*, sedes, à יָשַׁב *ja-shabb*, sedit; תּוֹרָה *tho-ra*, lex, à יָרָה *ja-ra*, jecit, [in Hiphil, docuit.]

ה in fine sæpiùs ante se postulat kamets; ut מִלְחָמָה *mil-cha-ma*, bellum; ן verò sefer gol, hirik magnum, aut shurek; ut תּוֹחֶלֶת *to-che-leth*, spes, שְׁאֵרִית *she-e-rith*, residuum, מַלְכוּת *mal-chuth*, regnum; rarò holem, ut אַחֹת *a-choth*, soror.

Lamed he sæpe migrat in י; ut פֶּרִי *pe-ri*, fructus, à פָּרָה *pa-ra*, fructuosus fuit: clausum semper; ut דִּמְיוֹן *dim-jon*, similitudo, à דָּמָה *da-ma*, similem esse.

(g) Cum duplici signo fæminini generis, duplicem, scilicet, hujus et futuræ vitæ, salutem significat, ut Hebræi explicant.

4°. *Additione simul et Detractione*; ut
 מַטֵּעַ *mat-tang*, planta, à נָטַע *na-tang*, plan-
 tavit: abjicitur נ, et additur ט.

Nomen Sacrosanctum, יְהוָה *Je-bo-va*, ab
 הָיָה *ha-ja*, fuit, derivatum. Judæis erat
 ἀνεκφωνήον (*h*), à solo Sacerdote, semel in

(*h*) “ *Prisci Hebræi pio quodam studio ab eo pronunci-*
 “ *ando abstinuerunt, ne quotidiano usu vilesceret et in va-*
 “ *num sumeretur, ut ea quæ subinde in ore sunt;*”
 et “ *pro eo legerunt אֲדֹנָי A-do-nai, cujus puncta voca-*
 “ *lia nomini יְהוָה adjecta fuere, nisi quod pro hateph-pa-*
 “ *tha sit sheva simplex sub י. At ipso nomine אֲדֹנָי*
 “ *continuo (sine interjecto accentu distinguente, ut Ps. 16.*
 “ *2.) antecedente vel sequente, legerunt pro eo אֱלֹהִים*
 “ *E-lo-him, ejusque puncta vocalia ipsi subiecta sunt, ut*
 “ *יְהוָה אֲדֹנָי quod lectum A-do-nai E-lo-him: alioquin*
 “ *enim bis legendum fuisset Adonai Adonai.*
 “ *LXX ante Christum semper illud expresserunt per ὁπῶς;*
 “ *non, ut verisimile est, supersticiosâ Judæorum ratione mo-*
 “ *ti, sed quod suâ linguâ neque scribere neque enunciare*
 “ *possent. Carent enim aspiratione in mediâ voce, quam*
 “ *litera ה requirit: carent etiam valore, quam litera י*
 “ *in pronunciando requirit. Sic et in Christianâ*
 “ *Ecclesiâ ab Interpretibus per Dominus redditum fuit,*
 “ *usque ad Petrum Galatinum; ante quem non putatur*
 “ *aliquis scripsisse “Jehova” vel “Jehovi.” Prima*
 “ *hujus Nominis reverentia apud Judæos mox, ut omnia*
 “ *ferè, in superstitionem abiit. Plebi sub pœnâ mortis*
 “ *ejus pronuntiatio vetita fuit:” &c. Buxtorfi Lexi-*
 con, p. 147—157.

anno ingrediente το αγιον αγιων, enunciable; cuius prima syllaba ? signum est *futuri* temporis, secunda ה *præsentis*, ultima ה, *præteriti*; et significat ο ων, ο ην, & ο εσομεν.

Nominum *Casus* est tantum unus. [Etsi verò in actu est unus tantum; in *Potestate* sex sunt in utroque numero: qui non diversis terminationibus, neque etiam articulis aut notis certis discernuntur, (ut tamen vulgò docent) sed omninò *ex Syntaxi* dijudicandi sunt. ל tamen communiter *Dativum*; (nonnunquam, præcipuè possessorem vel auctorem denotans, *Genitivum*.) את *eth*, *Accusativum* denotat; (post Verba Passiva, *Nominativum*; et quando instrumentum denotat, *Ablativum*.) מי *min*, מ, *ex*, *de*, et ב, *in*, regunt *Ablativum*. ה communis omnium casuum articulus est. של *shel*, Rabbinis est articulus *Genitivi* casus; ut של-ספר *shel se-pber*, *libri*: Hebraicè, cum ב ab initio, est *propter*; ut ב-של אשר יעמל *be-shel a-sber ja-gna-mol*, *propter quod laborat*. *Eccles. 8. 17.*]

Genera

Genera sunt tria; Masculinum, Fœmininum, et Commune: dignius autem Masculinum (i). Neutrius locum supplet Fœmininum.

Numeri sunt tres; Singularis, Pluralis, et Dualis.

Genera, Primò, *ex Significatione* dignoscuntur, esse *Masculina*: nempe, 1. Nomina Propria virorum; ut דָּוִד *Da-vidh*. 2. Officiorum Virilium; ut מֶלֶךְ *me-lech*, rex. 3. Fluviorum; ut פִּישְׁוֹן *Pi-shon*. 4. Montium; ^{ut} כַּרְמֵל *Car-mel*. 5. Populorum; ut עֲבֵרֵי *gnibb-ri*, *Hebræus*. 6. Mensium; ut נִיסָן *Ni-san*.—*Fæminina*: 1. Nomina Propria Mulierum; ut רָחֵל *Ra-chel*. 2. Muliebrium Officiorum; ut מֵילָדֶת *me-jal-le-deth*, *obstetrix*. 3. Regionum et Provinci-arum; ut מִצְרַיִם *Mits-ra-jim*, *Ægyptus*. 4. Urbium; ut יְרִיחוֹ *Je-ri-cho*. 5. Ventorum; ut צָפוֹן *tfa-phon*, *Aquilo*.—*Communia*: 1. Nomina Numeralia à viginti usque ad

(i) *Ex. gr.* אֲבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים *Ab-ra-ham ve-Sa-rah ze-ke-nim*, *Abrahamus et Sarah senes*. Gen. 18. 11.

centum inclusivè; ut שלשים *she-lo-shim*,
triginta. 2. Nomina Membrorum: quæ
 tamen sæpiùs foeminina sunt; ut מצח *me-*
tsach, *frons*.

Secundò, ex *Terminatione* Genera dignos-
 cuntur: scilicet, Terminata in ה vel ת fer-
 vilia sunt *Fœminina*; ut ברכה *be-ra-cha*, *be-*
nedictio, ראשית *re-shith*, *principium*: quibus
 adde nomen, rem naturâ vel arte duplica-
 tam significans; ut יד *jadh*, *manus*, רגל *re-*
ghel, *pes*.

Reliqua omnia, nempe finita in literam
 radicalem, vel ו' מ' נ, sunt ferè *Masculina*;
 ut קו *ka*, *linea*, עני' *gno-ni*, *afflictio*, יום *jom*,
dies, דמיון *dim-jon*, *similitudo*.

Quorum genus ex his regulis dignosci
 non potest, illud in Contextu Biblico ex ad-
 juncto Adjectivo vel ex Verbo facilè discer-
 ni potest.

Numerus *Pluralis* fit à Singulari, Mas-
 culino addendo ים *im*; ut שיר *shir*, *canti-*
cum, שירים *shi-rim*, *cantica*; sublato ה cum
 præeunte fegol, ut מקנה *mik-ne*, *pecus*, מקנים
mik-nim, *pecora*: Fœminino, mutando ה

cum

cum præeunte kamêts, vel ת cum præeunte segol, in ות *oth*; ut מִדָּה *mid-da*, mensura, מִדּוֹת *mid-dotb*, mensuræ, עֲטָרֶת *gna-te-reth*, corona, עֲטָרוֹת *gna-ta-roth*, coronæ (*k*): fed יִת *ith*, ות *utb*, in יוֹת *i-joth*, יוֹת *u-joth*; ut שְׁאֵרִית *sbe-e-rith*, residuum, שְׁאֵרֵי־יוֹת *sbe-e-ri-joth*, residua, מַלְכוּת *mal-chuth*, regnum, מַלְכוּתֵי *mal-chu-joth*, regna.

Terminatio masculina ' communiter tollitur; ut יְהוּדִי *Je-bu-dbi*, *Judæus*, יְהוּדִים *Je-bu-dhim*, *Judæi*.

[Quædam masculina flectuntur in יִי. *in*, more *Chaldaico*; ut אֲחֵר *a-cher*, *alius*, אֲחֵרִין *a-che-rin*, *alii*. *Job.* 31. 10. Pauca habent יִי-*ai*, pro יִם *im*, ex formâ Constructâ Syrorum; ut שְׂדֵי *sa-dhai*, pro שְׂדֵים *sa-dhim*, *agri*. Sic גְּבֵי *go-bhai*, *locustæ*, הָרִי *ha-rai*, *montes*.]

Monosyllaba multa flectuntur per Dagesth, præcedente hirik; ut אֵם *em*, *mater*, אִמּוֹת *im-mot*, *matres*, פַּת *path*, *frustum*,

(*k*) Unica occurrit exceptio, scilicet, vox fœminina אִמָּה *a-ma*, *ancilla*, cujus Pluralis est אִמָּהוֹת *a-ma-both*. *Gen.* 31. 33.

פְּתוֹת *pit-toth*, *frusta*. At בַּת *bath*, *filia*, pluralitèr est בָּנוֹת *ba-noth*, *filiae*.

Masculina quædam more foemininorum, et Foeminina quædam more masculinorum, formant Pluralem; ut אָב *abb*, *pater*, אֲבוֹת *a-bboth*, *patres*, נְמָלָה *ne-ma-la*, *formica*, נְמָלִים *ne-malim*, *formicæ*. Et quædam utroque modo; ut הֵיכָל *he-chal*, *palatium*, הֵיכָלִים *he-cha-lim*, et הֵיכָלוֹת *he-cha-loth*, *palatia*.

Numerus *Dualis*, duplicatis proprius, assumit יִם *jim*, cum præeunte patha; ut יָד *jadb*, *manus*, יָדַיִם *ja-dha-jim*, *manus duæ*; רֶגֶל *re-ghel*, *pes*, רַגְלַיִם *ragh-la-jim*, *pedes duo*; קֶרֶן *ke-ren*, *cornu*, קַרְנַיִם *kar-na-jim*, *cornua duo*; aliàs rarò invenitur; ut יוֹם *jom*, *dies*, יוֹמַיִם *jo-ma-jim*, *duo dies*; vertitur autem הָ in ת; ut שָׁנָה *sha-na*, *annus*, שְׁנָתַיִם *she-na-tha-jim*, *duo anni*. [At חֲמוֹתַיִם *cho-mo-tha-jim*, formam habet mixtam ex Duali et Plurali; ut בֵּין חֲמוֹתַיִם *ben cho-mo-tha-jim*, *inter duos muros*. *Jes.* 22. 11.]

Nomina *Propria*, item *Metallorum* et *Liquorum*, sunt *singularia tantum*; ut דָּוִד *Davidh*, זָהָב *za-habb*, *aurum*, יַיִן *ja-jin*, *vinum*.

Nomina *Ætatum* sunt *pluralia tantum*; ut נְעוּרִים *ne-gnu-rim*, *pueritia*, *adolescentia*. Pauca quædam *dualia tantum*; ut מַיִם *ma-jim*, *aqua*, vel *aquæ*.

Forma Nominum est duplex; *Absoluta* et *Constructa*.—*Absoluta* est vox extra regimen: *Constructa* est Nomen Substantivum in regimine positum; quò spectat Adjectivum et Participium nominascens.

Cum duo Substantiva diversæ rei concurrant, prius in *Regimine* poni dicitur,

FORMA *Constructa* est duplex: 1°. Masculina Pluralis vertit יִם *im* in יָ *e*; ut שִׁירִים *shirim*, שִׁירֵי *shi-re*, *cantica*; quam formam imitatur Dualis; ut יָדַיִם *ja-dba-jim*, יְדֵי *je-dbe*, *duæ manus*.

2°. Fœminina Singularis vertit הָ *a* in תֿ *ath*; ut שִׁירָה *shi-ra*, שִׁירָתֿ *shi-rath*, *canticum*. Ista verò, quorum penultima est kamets vel tseri, cum ם vel תֿ *Heemanticâ* ab initio, terminantur in תֿ *e-eth*; (sub quâ formâ etiam affixa capiunt:) ut מִלְחָמָה *mil-cha-ma*, *bellum*, in Regimine מִלְחֶמֶת *mil-che-meth*, *idem*; מַמְלָכָה *mam-la-cha*, *regnum*, in Reg. מַמְלֶכֶת *mam-le-cheth*,

le-cheth, ut מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים *mam-le-cheth co-hanim*, regnum sacerdotum. *Exod.* 19. 6.

HINC oritur *Declinatio* nominis *Substantivi*: Masculini, S. שִׁיר *shir*, canticum. Pl. שִׁירִים *shi-rim*, שִׁירֵי *shi-re*, cantica. Fœminini, S. שִׁירָה *shi-ra*, שִׁירַת *shi-rath*, canticum. Pl. שִׁירוֹת *shi-roth*, cantica. *Adjectivi*, S. טוֹב *tobh*, bonus, טוֹבָה *to-bha*, טובַת *to-bbath*, bona. Pl. טוֹבִים *to-bhim*, טוֹבֵי *to-bhe*, boni, טובות *to-bboth*, bonæ.

Nomina *per appositionem* eodem numero connectuntur; ut מֹשֶׁה עַבְדִּי *Mo-she gnabbdì*, *Mosès servus meus*: Excipiuntur verò, quæ *Dominationem* denotant, et præsertim DEI Nomina; ut הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ *ha-ish a-dho-ne ha-a-rets*, *vir dominus terræ*. *Gen.* 42. 30.

Adjectivum cum *Substantivo* genere et numero congruat; ut בֶּן חָכָם *ben cha-cham*, *filius sapiens*: exceptis nominibus *Dominationis* pluralibus, quæ *adjectivo* singulari sæpè junguntur; ut בֵּיר אֲדֹנִים קָשָׁה *be-jadh, a-dho-nim ka-she*, *in manum domini duri*.

Nomina *Ætatum* sunt *pluralia tantum*; ut נְעוּרִים *ne-gnu-rim*, *pueritia*, *adolescentia*.
 Pauca quædam *dualia tantum*; ut מֵיִם *ma-jim*, *aqua*, vel *aquæ*.

Forma Nominum est duplex; *Absoluta* et *Constructa*.—*Absoluta* est vox extra regimen: *Constructa* est Nomen Substantivum in regimine positum; quò spectat Adjectivum et Participium nominalscens.

Cum duo Substantiva diversæ rei concurrant, prius *in Regimine* poni dicitur.

FORMA Constructa est duplex: 1°. Masculina Pluralis vertit יִם *im* in יָ *e*; ut שִׁירִים *shirim*, שִׁירִי *shi-re*, *cantica*; quam formam imitatur Dualis; ut יָדַיִם *ja-dba-jim*, יָדִי *je-dbe*, *duæ manus*.

2°. Fœminina Singularis vertit הָ *a* in תִּ *ath*; ut שִׁירָה *shi-ra*, שִׁירָתִי *shi-rath*, *canticum*. Ista verò, quorum penultima est kamets vel tseri, cum ם vel ת *Heemanticâ* ab initio, terminantur in תִּ *e-eth*; (sub quâ formâ etiam affixa capiunt:) ut מִלְחָמָה *mil-cha-ma*, *bellum*, in Regimine מִלְחָמֶת *mil-che-meth*, *idem*; מַמְלָכָה *mam-la-cha*, *regnum*, in Reg. מַמְלָכֶת *mam-le-cheth*,

le-cheth, ut מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים *mam-le-cheth co-hanim*, regnum sacerdotum. *Exod. 19. 6.*

HINC oritur *Declinatio* nominis *Substantivi*: Masculini, S. שִׁיר *shir*, canticum. Pl. שִׁירִים *shi-rim*, שִׁירֵי *shi-re*, cantica. Foemini, S. שִׁירָה *shi-ra*, שִׁירָת *shi-rath*, canticum. Pl. שִׁירוֹת *shi-roth*, cantica. *Adjectivi*, S. טוֹב *tobb*, bonus, טוֹבָה *to-bba*, טובַת *to-bbath*, bona. Pl. טוֹבִים *to-bhim*, טוֹבֵי *to-bbe*, boni, טוֹבוֹת *to-bboth*, bonæ.

Nomina *per appositionem* eodem numero connectuntur; ut מֹשֶׁה עַבְדִּי *Mo-she gnabb-di*, *Moses servus meus*: Excipiuntur verò, quæ *Dominationem* denotant, et præsertim DEI Nomina; ut הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ *ha-ish a-dbo-ne ha-a-rets*, *vir dominus terræ*. *Gen. 42. 30.*

Adjectivum cum Substantivo genere et numero congruat; ut בֶּן חָכָם *ben cha-cham*, *filius sapiens*: exceptis nominibus *Dominationis* pluralibus, quæ adjectivo singulari sæpè junguntur; ut בֵּיד אֲדֹנִים קָשָׁה *be-jadh, a-dbo-nim ka-she*, *in manum domini duri*.

Nomen *Multitudinis* singulare adjectivo plurali adjungi potest; ut העם ההולכים *bagnam ha-bo-le-chim*, *populus hic ambulantes. Jes. 9. 1.*

Adjectivis accidit *Comparatio*; quæ non fit diversis gradûs absoluti terminationibus, sed *Periphrasi*. Ex. gr. Gradus *Comparativus* fit per Præpositionem מ vel מן *min*; ut, *Prov. 8. 11. טובה חכמה מפנינים to-bba choch-ma mip-pe-ni-nim*, *bona (est) sapientia præ margaritis; i. e. melior. Superlativus*, 1. per מאד *me-odb*, *valdè*; ut טוב מאד *tobb me-odb*, *bonus valdè; i. e. optimus.* 2. Per duplicationem Positivi gradûs: ut טוב טוב *tobb tobb*, *bonus bonus; i. e. optimus.* 3. Per litteram ב; ut ובגדים באדם *u-bbo-gbe-dhim be-a-dham*, *et perfidi in hominibus; i. e. hominum perfidissimi.* 4. Per Genitivum pluralem ejusdem vel diversi nominis, præsertim si adjunctam habeat qualitatem; ut שיר השירים *shir bash-shi-rim*, *canticum canticorum; i. e. excellentissimum.* [Nam Genitivus pluralis reflexus super suum Nominativum, *singularem* importat *excellentiã*; aiunt *Colonienses*

in

in Hispanum.] 5. Per duo Synonyma; ut
 בְּאִשּׁוֹן חֹשֶׁךְ *be-e-shun cho-shech*, in obscuritate
 tenebrarum; i. e. *densissimâ*. Prov. 20. 20.
 —et 6. aliquando per Articulum ה præfix-
 um; ut הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל *ham-me-lech bag-ga-
 dbol*, Rex magnus; i. e. *maximus*. 2 Reg.
 18. 19.

Adjectivum singulare nonnunquam Sub-
 stantivo plurali jungitur; et tunc *distributive*
 denotat: ut יֵשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ *ja-skar misb-pha-
 te-cha*, rectum, i. e. *unumquodque*, singultim;
 collectivè verò, *recta judicia tua*. Ps. 119.
 137. [Hanc regulam aliquando sequitur
Verbum singulare, et vice versâ. Ex. gr.
 vide Ps. 73. 7. 119. 103. Et etiam *Par-
 ticipium*; ut in Ps. 87. 3.]

Numeralium formæ Speciales sunt. Car-
 dinalia, אֶחָד *e-chadb*, vel אַחַד *a-chadb*, unus,
 אחת *a-chatb*, una; שְׁנַיִם *she-na-jim*, duo,
 שְׁתַּיִם *shet-ta-jim*, duæ. Reliqua ad decem
 Masculina exeunt in ה cum præeunte ka-
 mets, quod Fœminina respuunt, contra com-
 munem usum; ut שְׁלֹשָׁה *she-lo-sha*, vel
 שְׁלֹשֶׁת *she-lo-sheth* masculinum, שְׁלוּשׁ *sha-losh*
 vel

vel שלש *she-losh* foemininum, *tres*: sic שלשה *she-lo-sha ba-nim*, *tres filii*; שלש בנות *sha-losh ba-noth*, *tres filiae*.

A decem ad viginti, veluti in alijs linguis, novem digiti abhibentur, cum עשר *gna-sar*, masculino, עשרה *gnes-re* foeminino, *decem*; minore numero praecedente denarium; ut עשר אחר *a-chadb gna-sar* masculinum, אחת עשרה *a-chath gnes-re* foemininum, *undecim*.

Articuli, à viginti ad centum, digitis pluralibus exprimuntur; ut עשרים *gnes-rim*, *viginti*, שלשים *she-lo-shim*, *triginta*, מאה *me-a*, *centum*, מאתיים *ma-ttha-jim*, *ducenti*, מאות *me-oth*, *pluries centum*: אלף *e-leph*, *mille*, אלפים *al-pha-jim*, *duo millia*, אלפים *a-la-phim*, *pluries mille*.

Numeralia omnia à decem, etiamfi pluralia, Substantivum singularem (modò fit nomen Numeri,) sibi capiunt; אלף *e-leph*, *mille*, excepto: ut עשרים יום *gnes-rim jom*, *viginti dies*; מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה וְעַד *mi-ben she-lo-shim sha-na va-magn-la ve-gnadb ben ha-mish-shim sha-na*,
à filio

à filio triginta annorum, et suprâ, usque ad filium quinquaginta annorum. Num. 4. 3. Sed
אלף שנים *e-leph sha-nim*, mille-anni. Ps.
90. 4.

Ordinalia sunt, ראשון *ri-shon*, primus,
ראשונה *ri-sho-na*, prima, שני *she-ni*, secundus,
שניה *she-ni-ja*, vel שנית *she-nith*, secunda,
שלישי *she-li-shi*, tertius, &c.

Ordinale supra decimum, cardinali exprimitur; ut אחר עשר *a-chadh gna-sar*, undecimus, &c.

PRONOMEN.

Est Persona triplex.

1^a. S. אנכי *vel* אני *ego*. Plur. אנחנו *vel*
נחנו *nos*, com. gen.

2^a. S. אתה *m.* את *f.* tu. Plur. אתם *m.*
אתן *f.* vos.

3^a. S. הוא *m.* ille, היא *f.* illa. Pl. הם *vel*
חמה *m.* illi, הן *vel* הנה *f.* illæ.

Reliqua Pronomina sunt personarum istarum Fragmenta, Tau secundæ in Chaph mutato, nempe singularia singularium, pluralia pluralium, Vocibus cujuscunque generis aut numeri ritè præparatis *Suffixa*,

[*Suffixa*

[*Suffixa*, five *Affixa*, hōc modo ex integris oriuntur:

Ex אֲנִי — אֲנִי *me*, abl. אֲנִי, אֲנִי *me*, acc. ?
meus, *a*, *um*, rarò *me*, acc.
 אֲנִי *mei meæ*, *mea*, plur. per
 omnes casus.

Ex אֲנַחְנוּ — אֲנַחְנוּ *nobis*, abl. אֲנַחְנוּ *noster* : *nos*,
 acc. אֲנַחְנוּ *nos*. acc.

Ex אַתָּה — אַתָּה *tuus*, *tui*, plur. cum
 reliquis casibus.

Ex אַתֶּם — אַתֶּם *vester* : *vos*, *vobis*, plur.

Ex אַתָּה — אַתָּה (*et Chaldaicum* אֲתָה) *tuus* :
 plur. אֲתָה (*et Chaldaicum* אֲתָה)
tui, *æ*, *a*.

Ex אַתֶּם — אַתֶּם *vester*, *vos*, accus. *vobis*.

Ex הוּא — הוּא *ejus*, *ei*, *eum*, *eo*.

Ex הֵם — הֵם *eorum*, *eis*, *eos*.

Ex הִיא — הִיא *ejus*, *ei*, *eam*, *eā*.

Ex הֵן — הֵן *earum*, *eas*, *eis*.]

Affixa adduntur quinque generibus Vo-
 cum; Nominibus, Verbis, Participiis, Ad-
 verbiis, et Præpositionibus.

Nomina *Masculina*, Singularia ה tollunt
 cum præeunte segol; Pluralia ם cum præ-
 eunte hirik; jod ante aliud jod eliso.

Nomina

Nomina *Fæminina*, Singularia ה in ה convertunt; Pluralia ' assumunt, nisi ante aliud jod.

Suffixa *singularia*, ' meus; ה , ה tuus; ה , ה suus aut ejus; adhærescunt nominibus *Singularibus*, per hirik; sheva, tseri; holem, kamets; *Pluralibus*, per patha; segol, patha hirik; kamets, segol, verso ה in ה : ut,

S. שירי *canticum meum*; שירך , שירך tuum, tuum; שירה שירו suum, ejus.

P. שיריך , שיריך *cantica mea*; שיריך , שיריך tua, tua; שיריך , שיריך ejus, sua.

Suffixa *pluralia*, נו noster; כן , כם vester; ה , ה suus aut eorum, earum, adhærescunt nominibus

Singularibus, per tseri; bis sheva; bis kamets;

Pluralibus, omnia per tseri; ה , ה pro ה , ה positis : ut,

S. שירינו *canticum nostrum*; שירכם , שירכם vestrum, vestrum; שירן , שירן eorum, earum.

P. שירינו *cantica nostra*; שיריכם , שיריכם vestra, vestra; שיריהן , שיריהן eorum, earum.

Ista quatuor כֶּם , כֵּן , הֵם , הֵן copulantur nominibus *constructis*; ut שִׁירָה *canticum*, שִׁירְתְּכֶם *canticum vestrum*.

Pluralia fœminina sæpe retinent ם ן per kamets, omisso ך ; ut שְׂמוֹתֵיהֶם pro שְׂמוֹתָם *nomina eorum*. Gen. 25. 16.

Masculina, quibus excidit ה cum præeunte segol, capiunt הוּ per tseri, pro ן ; ut עֵלֶה *folium*, עֵלָּהּ *folium ejus*. Ps. 1. 3.

Suffixum מו *Metricum* (nam maximè in *Libris Poeticis* usurpatur,) pro מ vel הֵם ponitur; ut חֶלְבָּמוּ pro חֶלְבָּם *adipem suum* (clauferunt.) Ps. 17. 10. מוֹסְרוֹתֵיהֶם pro מוֹסְרוֹתֵימוֹ *vincula eorum*. Ps. 2. 3. Rarissimè pro ן ; ut פָּנָיו pro פָּנָיו *facies ejus*.

פה *os*, in Regimine, et cum Suffixis, fit פִּי; et solo tantùm *sensu* distinguitur; ut עַם־פִּיךָ וְעַם־פִּיהוּ *os justi*. Ps. 37. 30. cum ore tuo et cum ore ejus. Exod. 4. 15. quam formam imitantur אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *socer*; sic אָבִיךָ *pater tuus*, אָחִיו *frater ejus*, חָמִיךָ *socer tuus*.

Affixum nunquam additur voci in Regimine: [sicque ab affixo distinguitur ן *Paragogicum*,

ragogenicum, quod regimini additur; ut
 כָּל-חֵיתוֹ שָׂדֵי (potum præbent) *omni feræ*
agrorum. Ps. 104. 11.

Haftenus additio *Consonarum*, cum earum
 Mutatione, tradita est; *Vocalium* siqua in-
 super Mutatio fuerit, in fine Grammatices
 fusiùs explicabitur.

V E R B U M.

RADIX five *Thema* Verbi, constituitur ter-
 tiâ personâ Præteriti triconsonâ, cum kamets
 et patha; ut פָּקַד *visitavit.*

Radice *Conjugatio* dicitur כָּל *Kal*; Varia-
 tiones reliquæ sunt, (l) *Niphal, Pihel, Pubal,*
Hiphil, Hophal, Hithpabel; ab antiquo Pa-
 radigmate פָּעַל *operatus est. (m)*

(l) *Propriè, secundum legitimam suam pronunciationem,*
Niph-gnal, Pi-gnel, Pu-gnal, Hiph-gnil, Hoph-gnal, Hith-
pa-gnel; usitatè verò Niphal, Pihel &c. nominantur, prop-
ter ingratum sonum (ut opinor) Gutturalis ף. Volunt au-
tem quidam, et etiam ex optimis Grammaticis, literam ף esse
solummodò densissimam Aspirationem, quasi h h h.

(m) *Quia Verbum פָּעַל propter mediam Gutturalem,*
difficiliùs pronunciatur, et sæpè irregularitèr punctatur, ideo
veteres Hebræi, ut illam pronunciandi et punctandi difficul-
tatem evitarent, sumpserunt, loco Paradigmatis illius antiqui,
aliud Paradigma, scilicet, פָּקַד visitavit.

Kal in communi usu significat *neutralitèr*; Pihel et Hiphil *activè*; Niphal, Puhel, et Hophal *passivè*; Hithpahel *reciprochè*.

Kal rursus significat *simplicitèr agere*; Pinel *studiosè*; Hiphil *reduplicativè*, i. e. *facere ut agas*; Hithpahel *agere in seipsum*.

Activis Kal, Pihel, Hiphil, *analogæ* sunt Passiva Niphal, Puhel, et Hophal.

Pihel, Puhel, et Hithpahel, vocantur *Conjugationes Graves*; quia oneratur media consona puncto Dagesh: cæteræ *Leves*; ׀ enim liquescens, et ׀ spirans, quasi vim consonæ non addunt. Kal, à simplice tam significatu quàm literaturâ, vocatur *Levisissima*.

[Dantur quædam generales *Notæ Characteristicæ*, ex quibus *Conjugationes* fere dignoscuntur. Kal simplicitèr proponitur; ut *בָּקַר* *visitavit*. Conjugationis Passivæ Niphal litera characteristica est ׀, quæ aliquando compensatur per dagesh. Cognoscitur igitur Niphal, 1. ex ׀ præpositâ; ut *בִּקְרָא* *visitatus est*. 2. ex dagesh forti, primæ Radicis literæ inscripto: ut *בִּקְרָה* *visitare*: imp. Activa Pihel cognoscitur, 1. ex dagesh forti

forti characteristico in mediâ Radicis literâ ;
 ut **פָּקַד** *diligenter visitavit* ; vel 2. ex sheva sub
 literâ formativâ temporis ; si nempe illud non
 fit propter affixum ; ut **יִפְקֹד** *diligenter visita-*
bit. Denotatur *Pubal* Passiva, si præter alte-
 rutram ex illis notis sit kibbutz ante mediam
 radicalem dageffabilem ; ut **פָּקֵד** *diligenter*
visitatus est. Activa *Hipbil* cognoscitur, 1.
 ex literâ ה characteristicâ in principio ad-
 ditâ ; ut **הִפְקִיד** *fecit visitare* ; i. e. *præposuit*
ad visitandum. 2. vel ex patha sub literâ
 formativâ temporis ; ut **יִפְקִיד** *faciet visitare*.
 vel 3. ex hirik ante ultimam radicalem ;
 ut **מִפְקִיד** *faciens visitare*. Conjugatio Pas-
 siva *Hophal* dignoscitur

1. Vel ex kamets-
chatuph	} ante primam Ra-
dicalem ; ut	הִפְקֵד <i>visitatus fuit</i> , vel
<i>præfectus est ad visitandum</i> ;
מִפְקֵד <i>visitatus</i> ; הִקְפֵּד
<i>circumclusus est</i> .
2. Vel ex kibbutz		
3. Vel ex shurek		

Conjugatio *Hitbpabel* indicatur literis cha-
 racteristicis הֵת et dagefh habet in mediâ Ra-
 dicali ; ut **הִתְפַּקֵּד** *visitavit seipsum*, vel *seip-*
sum præfecit ad visitandum.

In genere circa Conjugationes est obser-
 vandum, quod *litera characteristica Temporis*
abjiciat literam characteristicam Conjugationis :

ut,

ut, pro יהִפְקִיד in Participio est מִפְקִיד; nam מ, formans Participium, abjicit ה characteristicam Conjugationis Hiphil. Et idem observatur in Niphal, Hophal, et Hithpahal.]

Modi sunt tres; Indicativus, Imperativus, et Infinitivus. Posteriores duo voce parùm discrepant, futuris quoque adnumerantur.

Tempora sunt duo; Præteritum (quod unicum est pro omnibus; ut פִּקַּד *visitabat, visitavit, visitaverat, visitaret, visitaverit, visitavisset:*) et Futurum. Locum Præsentis supplet *Participium*; quod in Kal duplex est, *Benoni* Præsens Activum, ut פִּקֵּד *visitans*; et *Pabul* Perfectum Passivum, ut פִּקֻּד *visitatus vel qui visitatur*. Participia quinque posteriora assumunt מ. [Sæpiusculè reperitur Participium cum ' *paragogico*; ut אֶסְרִי *ligans*, Gen. 49. 11. Est et *Chaldaica* forma Participii usitata cum kamets: אֶבֶל *lugens*, אֶבְלִים *lugentes*.

Exprimuntur *Gerundia* modo Infinitivo, maximè præfixis literis בְּכֵלֵם; ut בְּפִקֻּד *in visitando*, aut inter *visitandum*; לְפִקֻּד *ad visitandum*; מִפְקֻד *à visitando*.

Puhal et Hophal recipiunt passionem *ab incognito agente*; (ut, *vastatus est Moab*; ubi non memoratur *quis* sit vastator, &c.) ideò-que Imperativis carent.

Pro patha Radicis Futura Niphal et Infinitivus Hophal habent *tseri*; Infinitivus Puhal *bolem*; Participia Passiva *kamets*. Futura Niphal retinent *kamets* sub primâ Radicali dageshatâ, propter ך elisum.

Paradigma generale per septem Conjugationes.

	Præt.	Imp.	Inf.	Fut.	Part.
Kal.	פָּקַד <i>visitavit</i> ;	פָּקַד	פָּקַד	אֶפְקֹד	פָּקֵד
Niph.	נִפְקַד <i>visitatus est</i> ;	הִפְקִיד	חִפְקִיד	אֲפָקֵד	נִפְקֵד
Pih.	פִּיקַד <i>diligenter</i> <i>visitavit</i> ;	} <i>Imp. caret</i> ;	פִּיקַד	אֲפִיקֵד	מִפְקֵד
Puh.	פֻּקַד <i>diligenter</i> <i>visitatus est</i> ;		פֻּקַד	אֲפֻקֵד	מִפְקֵד
Hiph.	הִפְקִיד <i>fecit visitare</i> ;	הִפְקִיד	הִפְקִיד	אֲפִיקֵד	מִפְקֵד
Hoph.	הִפְקִיד <i>præfectus</i> <i>est ad visitandum</i> ;	} <i>Imp. caret</i> ;	הִפְקִיד	אֲפִיקֵד	מִפְקֵד
Hithp.	הִתְפַּקַּד <i>visitavit seipsum</i> ;		הִתְפַּקַּד	אֲתַפְקִיד	מִתְפַּקֵּד

PERSONÆ

Admittunt generis distinctionem.

Primæ

Primæ ubique Personæ, et tertia Pluralis Præteritorum, unicam habent formam generis communis; reliquæ duplicem, masculinam et foemininam.

Distinguuntur Personæ per *Formativas Finales*;

Præteriti, S. הָ, הָ, הָ, הָ · Pl. וּ, הֵם, הֵן ·

Imperativi solæ secundæ, S. ' · Pl. וּ, הָ ·

Futuri, per *Formativas Initiales*, י, ת, נ, א, cum Finalibus Imperativi. א sub se habet segol; reliquæ hirik parvum. Porro, א Formativa est primæ singularis; נ primæ pluralis; ת secundæ, utriusque generis et numeri, tertiæ quoque foemininæ; י tertiæ masculinæ.

N. B. Secunda singularis masculina, uti et secunda pluralis foeminina, est etiam tertia foeminina.

Formativæ Finales ה, י, ו censentur *Afyllabæ*; ה enim quiescit, et reliquæ sunt vocales. Omnes mutant patha, holem, et tseri in sheva; ante quod sheva initiale fit hirik parvum: ut פָּקַד *visitavit ille*, פָּקְדָה *visitavit*

visitavit illa, פִּקְדָּהּ visita tu vir, פִּקְדִּי visita tu
fœmina; ubi nota, Lamed בְּגִדְכֶּפֶת post sheva
mutum, non admittit dagesh lene.

Cæteræ Syllabicæ, mediante sheva muto,
nihil mutant: in omni etiam Præterito ante
se servant patha Radicis.

Tertia masculina in Præterito præcedit,
quia ejus forma est simplicissima, purum
Thema continens.

Hinc oritur triplex Paradigma Persona-
rum in *Kal*.

Præteritum.

Sing.			Plur.		
Mas.	פִּקְדָּהּ	} <i>visitavit</i>	3 Com.	פִּקְדּוּ	<i>visitaverunt.</i>
3 Fœm.	פִּקְדָּהּ				
Mas.	פִּקְדָּתָהּ	} <i>visitavisti</i>	Mas.	פִּקְדָּתְכֶם	} <i>visitavistis</i>
2 Fœm.	פִּקְדָּתָהּ		2 Fœm.	פִּקְדָּתְכֶם	
1 Com.	פִּקְדָּתִי	<i>visitavi.</i>	1 Com.	פִּקְדָּנוּ	<i>visitavimus.</i>

Imperativus.

Sing.			Plur.		
Mas.	פִּקְדָּהּ	} <i>visita</i>	Mas.	פִּקְדּוּ	} <i>visitale</i>
2 Fœm.	פִּקְדִּי		2 Fœm.	פִּקְדָּנָהּ	

Futurum.

Sing.		Plur.	
1 Com.	אֶפְקֹד <i>visitabo.</i>	1 Com.	נִפְקְדוּ <i>visitabimus.</i>
Mas.	תִּפְקֹד <i>visitabis</i>	Mas.	תִּפְקְדוּ <i>visitabitis</i>
	$\left\{ \begin{array}{l} tu\ vir \\ tu\ fœmina. \end{array} \right.$		$\left\{ \begin{array}{l} vos\ viri. \\ vos\ fœminæ. \end{array} \right.$
2 Fœm.	תִּפְקְדִי	2 Fœm.	תִּפְקְדְנָה
Mas.	יִפְקֹד <i>visitabit.</i>	Mas.	יִפְקְדוּ <i>visitabunt</i>
	$\left\{ \begin{array}{l} ille. \\ illa. \end{array} \right.$		$\left\{ \begin{array}{l} illi. \\ illæ. \end{array} \right.$
3 Fœm.	תִּפְקְדִי	3 Fœm.	תִּפְקְדְנָה

Personæ eodem ferè modo per cæteras Conjugationes formantur. Sed Formativæ Initiales in *Niphal* et *Hithpabel* habent hirik parvum, & autem segol: in *Pibel* et *Pubal* sheva, sed & hatephpatha; in Præterito *Hiphil* hirik parvum, alibi patha; in totâ *Hophal*, kamets-chatuph. *Hiphil* accipit tferi, pro hirik magno, ante נָה.

Exceptiones.

Infinitivus *Emphaticus* retinet kamets; ut פִּקֹּד יִפְקֹד *visitando visitabit*, i. e. *pro certo* visitabit. [Si Infinitivus *præcesserit*, notatur *Certitudo rei*; ut in exemplo: nonnunquam verò *Vehementia*; ut יִסֹּר יִסְרֵנִי *castigando castigavit me*, i. e. vehementer. Ps. 118. 18.

quandoque etiam *Celeritas*; ut צָנוּף יִצְנֹף *volutando volutabit te*, i. e. celeritè. *Jes.* 22. 18. Additâ negatione, *vehementiùs negat*; ut לֹא-מוֹת תָּמָתוּן *non moriendo moriemini*, i. e. nequaquam. *Gen.* 3. 4. Sin autem Infinitivus *sequatur*, *Continuatio*, five *Frequentatio*, indigitatur; ut וַיִּשְׁפֹּט שָׁפֹט *et judicaverit judicando*, i. e. continuò. *Gen.* 19. 9.]

Pe sibilans (i. e. verbum, cujus litera prima Radicis est Sibilans, nempe זסצ vel ש) *Euphonice causâ*, transponitur inter Formativas *Hithpabel*; ut לְהִשְׁתַּבַּח בְּתִהְלָתְךָ *ad gloriandum in laude tuâ*. *Psf.* 106. 47. ת post י in ד, post צ in ט mutatur; ut הִתְדַּמֵּן *præparavit se*, הִצְטַדֵּק *justificavit se*; pro הִתְנַמֵּן *et הִתְצַדֵּק*. Quando autem prima Radicalis est רטנ vel ת, tunc ת characteristică *Hithpabel* per Dagesh absorbetur; ut הִדְבֵּר *pro הִתְדַּבֵּר fecit se eloqui*.

Thema nonnullum exit in *tseri*, rariusculùm in *holem*; ut הִפִּיץ *voluit*, vel *benevolè affectus est*, יָכַל *potuit*.

Tseri flectitur more cæterorum ubique: holem per kametschatuph, in secundis et

primis Præteriti: ut **הִפַּצְתָּ** *voluisti*, **הִפַּצְתִּי** *volui*; **יָכַלְתָּ** *potuisti*, **יָכַלְתִּי** *potui*.

Imperativi et Futura non rarò vertunt holem vel tseri in patha; ut **שְׂאֵל** *pete*, **אוֹכַל** *potero*; præcipuè propter Finales **ה** et **ע**: ut **זָבַח** *sacrifica*, **שִׁמַּע** *audi*; vel propter significationem intransitivam: ut **אִם אֶרְעֵב** *si esuriero*. *Psf.* 50. 12. neque infrequenter propter **ר**: ut **יִבְחַר** *eliget*.

Additur sæpe Præteritis ac Futuris, necnon Imperativis et Infinitivis, in fine nudis, **ה** *paragogicum* per kamets; ut **וִיִּשִׁיטְהָ** *visitasti*, &c. et aliquando per segol; ut **וְיִשְׁנֶה** *in cinerem redigat*. *Psf.* 20. 4.

Præteriti et Futuri voces in **י** et **?** finitæ crebrò accipiunt **י** *Paragogicum*; ut **וַיִּדְעוּן** *cognoverunt*. *Deut.* 8. 3.

Præteritum et Futurum suam inter se significationem sæpe permutant; ut **אֶקְרָא** *vocavi*.

Particula **ו** *Conversiva*, cum *patha*, sequente dagesth, retracto frequenter accentu, mutatisque nonnunquam vocalibus, semper vertit Futurum in Præteritum; ut **וַיַּעֲנֵנִי** *et respondit*

spondit mihi, וַיֹּאמֶר et dixit. Sed ante א literam *characteristicam Futuri*, dagesth semper compensatur producto patha in kamets; ut וַיֹּאמֶר *et dixi.* [Idem autem præstat particula אָ; ut אָז יִשְׂרָאֵל *tunc cecinit, אָז יְדַבֵּר tunc locutus est.*] E contra, ו cum sheva, vertit Præteritum in Futurum; ut וְקִלַּחְתָּ *et condonabis, וְאָמַרְתָּ et dices.*

Aliquando Futurum loco Præsentis venit; ut כִּי-תִזְכְּרוּ וְכִי-תִפְקְדוּ *quod recordaris ejus? et filius hominis, quod visitas eum? Ps. 8. 5.*

Formativæ, י Futuri, et מ Participii, shevatæ respuunt dagesth; ut וַיִּנְסוּ *et tentaverunt, לְמִנְצָה Præfecto musicæ; similiter verbale sive participiale nomen; ut קִישׁוּעָה ipsa salus.*

Participium.

Flectitur more Adjectivi, mutata tseri ultimâ et kamets penultimâ in sheva; ut פִּקֵּד *visitans, scilicet, ille, וְפִקְדָה visitans illa; פִּקֹּד visitatus, וְפִקְדָה visitata.*

Omnia

Omnia Participia, præter Pahul, formant alterum Fœmininum in ת, cum duplici segol præeunte; ut פִּקְדָה vel פִּקְדָת *visitans illa*.

VERBUM ANOMALUM.

VERBUM Anomalum est duplex.

1°. Propter anomaliam *Vocalium*, Verbum *Gutturale*; idque vel Pe gutturale; ut עָמַד *stetit*, אָבַר *periit*: vel Gnain gutturale; ut טָעַם *gustavit*: vel Lamed gutturale; ut שָׁמַע *audivit*, מָצָא *invenit*, גָּלָה *revelavit*.

2°. Propter anomaliam *Consonarum*, Verbum *Defectivum*, propter defectum Radialis: vel primæ; ut Pe Nun נָשׂ *accessit*, Pe Jod יָשַׁב *sedit*: vel mediæ; ut Gnain Geminatum סָבַב *circumivit*, vel Gnain Vau קוּם *surrexit*.

Ambo utriusque ordinis non parum inter se consentiunt.

Verbum Gutturale.

Pe gutturale accipit hatephatam vocalem pro sheva: nempe, *Hatephpatha* in futuris

Kal

Kal et Hiphil, et participio Hiphil; ut יַעֲמֹד *stabit*: *Hatephsegol* in præterito Niphal et Hiphil, et participio Niphal; et in futuris Kal, propter א tam servile quàm radicale, et interdum propter alias gutturales: in totâ Hophal, *Hateph-kamets*.

Formativa accipit brevem sequenti hatephathæ similem; ut אַעֲמֹד *stabo*, תַּעֲמֹד *stabis*, מַעֲמֹד *distentus*.

Interdum manet brevis sub Formativâ, et omititur sub Gutturâli; ut יִחַשֵׁב *imputabit*.

Pe Aleph patitur *Crasin* et *Metathesin* vocalium in futuro Kal; ut תֵּאֲבֹר *peribit*; exculso interdum א; ut יִכָּרֶר *dicent*.

Gnain gutturale ferè analogum est, mutato sheva in hatephpatha; ut טַעַם *gusta*, טַעֲמוֹ *gustate*.

Lamed gutturale accipit patha pro sheva, in secundâ personâ foemininâ Præteriti; ut יָרַעַת *cognovisti*.

Lamed Aleph nonnihil, Lamed He plusculum à Sociis gutturalibus variantia, commodè in hunc locum referuntur; et dicun-

tur

tur *Verba Quiescentia*; ultima enim Radicalis quiescit.

Lamed Aleph

In Kal postulat ante se kamets pro patha vel holem; ut *אָפֵּן invenit, אָפֵּן invenito, אָפֵּן inveniam*; et in tertiis personis singularibus præteriti cujusvis Passivi; ut *אָפֵּן inventus est, אָפֵּן diligenter inventus est, אָפֵּן præfectus est ad inveniendum*; et in nudis omnibus futuris Puhāl et Hophāl; ut *אָפֵּן diligenter inventus ero, אָפֵּן præpositus ero ad inveniendum*; per cæteras sæpiùs tseri, sed segol ante הָ; sublato sheva muto ante syllabicas earumque dagesth leni; ut *אָפֵּן invenisti, אָפֵּן inventus es, אָפֵּן invenite*.

Tseri etiam personæ tertiæ in præterito Kal cum syllabicis manet; ut *אָפֵּן timuit, אָפֵּן timuisti*. Aliquando אָ omittitur; ut *אָפֵּן pro אָפֵּן exivi*.

Lamed He

Terminat omnia Præterita in kamets; ut *הָפֵּן revelavit, הָפֵּן revelavit se, &c.* Imperativos

perativos in tferi; ut גלה *revela*, הגלה *revela se*, &c. Infinitivos quatuor priores in holem; גלה *revelare*, &c. reliquos in tferi; ut תגלה *captivum abducere*; omnes Constructos in וּת; ut לגלות *ad revelandum*, &c. Futura et Participia (Pahul in Kal excepto,) in fegol; ut אגלה *revelabo*, גלה *revelans*, &c.

Pahul et terminationes syllabicae, excluso dagesth leni, mutant ה in ' , quod per praeteritum Kal regulariter ante se habet hirik, per caetera saepius tferi, sed fegol ante ה: ut גלו *revelatus*, גלית *revelavisti*, נגלית *teipsum revelavisti*, גלינה *revelate*.

Excidens Dagesth in praeterito Puhul per holem compensatur; ut הרה *conceptus est*. Job 3. 2.

Terminationes *Affyllabae* elidunt ה; ut גלו *revelaverunt*: sed tertia foeminina Praeteritorum mutat ה in ת; ut גלתה *revelavit illa*; interdum in ' cum praecedente kamets; ut חסיה *confidit*, quod fit etiam in futuro propter pausam; ut יחסיון *pro יחסו sperabunt*.

Participium Benoni foemininum aliquando variatur per יָהּ ut ; פְּרִיָּה *fructificans*, vel *fructum edens*.

In futuris per omnes Conjugationes familiaris est *Apocope*; in imperativis Pihel, Hiphil, et Hithpahel; ut תַּעֲן *respondebis*, יִכַּל *consumet*, גַּל *revela*, הִט *inclina*; pro תַּעֲנֶה, יִכְלֶה, הִטָּה: mutatis frequenter vocabulis, et retracto accentu; ut יִרְדֹּךָ *dominabitur*, הִרְבֶּה *multiplica*; pro יִרְדֶּה.

He punctatum deposito Mappik αναλογως flectitur; ut גָּבַהּ *elatus est*, גָּבַהֶת *elatus es*. [Quatuor sunt Verba, quæ sic αναλογως flectuntur: גָּבַהּ *elatus est*, בָּכַהּ *concupiuit*, vel *miro desiderio affectus fuit*, גָּבַהּ *splenduit*, et תָּבַהּ *admiratus fuit*.]

Lamed Aleph et Lamed He nonnunquam vocales inter se commutant; ut בָּלָא *cobibuit*, בָּלֵאִיתִי *cobibui*, נָסָה *elevavit*, נָסָה *eleva*.

Verbum Defectivum.

Pe Nun

Amittit Nun, nisi in Præterito et Participiis Kal, item Imperativo, Infinitivo,
et

et Futuro Niphal; ut *נָגַשׁ accessit*, *נָשׂ* et aliquando cum patha *נָשׂ accede*.

Defectus medianus per dagesth in sequente Radicali suppletur; ut *נָשֹׁשׁ accedam*.

Infinitivus Kal assumit ך cum duplici segol præeunte; ut *נָשֹׁשׁ accedere*. Sin vero tertia Radicalis sit ך vel ץ, antecedit patha vice segol; ut *נָשַׁח spirare*, *נָשַׁע plantare*, à *נָשַׁח spiravit*, *נָשַׁע plantavit*: quod fit etiam in Imperativo; ut *נָשׂ tange*, à *נָשׂ tetigit*.

Verbum נָתַן *dedit*, peculiariter habet tseri (more *Chaldæorum*,) in Imperativo et Futuro Kal; ut *נָתַן da*, *נָתַן dabo*; et contrahit נָתַן in Infinitivo in נָתַת, vel cum ה paragogico נָתַת dare. Semel autem invenitur נָתַת Præt. Kal, per *Aphæresin*, pro נָתַתָּה *dedisti*. 2 Sam. 22. 41.

Verbum aliquod Pe Lamed imitatur Pe Nun; ut *נָקַח accepit*, *נָקַח accipe*, *נָקַח accipiam*, &c. sic etiam *נָתַעו, לתע commoluntur*. Job. 4. 10.

Pro kamets-chatuph in Hophal ferè semper usurpatur kibbutz; ut *נָשְׂרוּ admoti fuerunt*. 2 Sam. 3. 34.

Pe Jod

IN Kal imitatur Pe Nun, mutatis vocabulis in tseri, et excluso dagesth; ut יֵשֵׁב *sedit*, שֵׁב *sede*, אֵשֵׁב *sedebo*. Cum ה paragogicè, tseri in Futuro mutatur in sheva; ut וְאֵשְׁבָה *et sedi*. *Esr.* 9. 3.

Manens jod in Futuro Kal habet hirik, cum finali patha; ut אֵשֵׁב אֵשֵׁן *sedebo*, אֵשֵׁן *obdormiscam*. At semel in tseri legitur; אֵילָכָה *incedam*. *Mich.* 1. 8.

Niphal et Hiphil mutant jod in יוּ. Hophal in י; ut נוֹשֵׁב *habitatus est*, הוֹשִׁיב *habitare fecit*, הוֹשֵׁב *habitor effectus est*. Sed Futura Niphal movent vau, pro jod, regulariter dagesthatum; ut אֲנוֹשֵׁב *habitabor*, תִּנְשֵׁב *habitaberis*.

Quatuor sunt Verba in Hithpahel, quæ commutant in יוּ consonam; nempe, הִתְוַדָּה *confessus est*, הִתְוַדַּע *præbuit se cognoscendum*, הִתְוַבַּח *disceptavit*, et הִתְוַסֵּר *seipsum erudiuit*. [A וְנִתְוַסְּרוּ *erudiuit*, reperitur וְנִתְוַסְּרוּ pro וְנִתְוַסְּרוּ *et erudientur*. *Ezech.* 23. 48. formâ ex Niphal et Hithpahel compositâ.]

In

In nonnullis jod exclusum imprimit da-
gesh mediæ Radicali, imitando Pe Nun;
ut **נָצַב** collocatus est, **הִקִּיף** circumegit, **הִנִּיחוּ**
reliquerunt.

Gnain Geminatum

In Conjugationibus *Levibus* amittit me-
diam Radicalem, trajectâ vocali ad primam;
ut **סָב** contractè, sive defectivè, pro **סָבַב**
circumdedit, circuivit, **סָב** *circui*. Participia
verò Kal regularia sunt; ut **סָבֵב** *circumdans*,
סָבוּב *circumdatus*.

Tota Niphal, excepto Participio, definit
in patha; Hiphil in tferi. [Quandoque
etiam, sed rariùs, exit Niphal in holem vel
tferi: inde **וְנָגְלוּ** *et convolventur*. *Jes. 34. 4.*
וְנָמַס *et liquefiet*. *Ezech. 21. 12.*

Formativæ, ut plurimùm, amant longas;
kamets in futuris Kal et Hiphil, et in præ-
terito et participio Niphal; ut **אָסַב** *circumibo*,
הָסַב *diverte* vel *circumito*, **אָסַב** *circumire*
faciam, **נָסַב** *circumductus est*, **נָסַב** *circum-*
ductus: tferi in præterito et participio Hi-
phil; ut **הָסַב** *circuire fecit*, **מָסַב** *convertens*:

shurek

shurek in totâ Hophal; ut **הוֹסֵב** *circumductus* vel *circumclusus est*, **אוֹסֵב** *circumducar*, **מוֹסֵב** *circumductus*. Sed in futuris Niphal regulariter manet brevis; ut **אָסֵב** *circumducar*, **תָּסֵב** *circumduceris*.

In omni incremento assumitur dagefh, index defectûs, quod ante terminationes *Afyllabas* nihil mutat; ut **סָבַה** *circumivit*, **סָבִי** *circumito*; sed ante *Syllabicas* dagefh leni privatas, mediante ׀ in præteritis, ׀ in futuris, regulariter corripit vocalem antecedaneam; ut **סָב** *circumivit*, **סָבוֹתָ** *circumivisti*, **סָב** *circui*, **סָבִינָה** *circuite*, &c.

Formativæ Initiales, promovent accentu, mutant kamets, et tseri in sheva; ut **תָּסָבִינָה** *circumibitis*; הֵּ autem in hatephpatha; ut **הָסָבָה** *circumire fecit*, **הָסָבוֹתָ** *circumire fecisti*, &c.

Participia promovent accentum, et rejiciunt alterum foemininum; ut **נָסָב** *circumductus*, **נָסָבָה** *circumducta*.

Dagefh etiam imprimitur Nominibus inde oriundis; ut **רַב** *magnus, magister*, **רַבָּה** *magna*; quo referuntur orta ex mediano vel finali

Nun;

Nun; ut אַף *ira*, אָפּוּ *ira ejus*, ab אָנף *iratus est*; אֱמֶת *veritas*, אֱמֶתוֹ *veritas ejus*, ab אֶמְנִין *firmè credidit*, Hiph. ex אָמֵן.

In Conjugationibus *Gravibus* prima vocalis est holem, omisso dagesth in secundâ Radicali, cum Formativis regulariter punctatis; ut סוּבב *diligenter circumdedit*, אֶסוּבֵּב *diligenter circumdabo*, תִּסְבֵּב *diligenter circumdabis*, &c.

Gnain Vau

In quam plurimis imitatur Gnain geminatum. Excipiuntur autem Verba in הֵ finita, quæ mediam Radicalem efferunt; ut קָוָה *expectavit*, נָוֶע *expiravit*.

Præteritum Kal in tertiis personis, et Participium Benoni, abjecto vau, postulat kamets; ut קָם (pro קוּם) *surrexit*, קָמוּ *surrexerunt*, קָם *surgens*: nonnunquam verò tferi; ut מָת *mortuus est*, עָר *vigilans*, לָנִים *commorantes*.

Futura Kal et Participium Pahul retinent vau cum shurek; ut אֶקוּם *surgam*, קוּם *surrectus*.

Tota

Tota Niphal exit in holem, quod ante aliud holem migrat in *shurek euphonicum*; ut *נָקוּם* *subrectus est*, *נִקְוְמָה* *subrecta est*, *נִקְוְמוֹת* *subrectus es*.

Hiphil mutat *vau* in *jod* cum regulari *hirik*; ut *הִקִּים* *stabilivit*, vel *stare fecit*: sed pro *hirik* ante ultimam Radicalem est aliquando *tseri*; ut *יִפְרֵר* *irritum faciens*. *Jes.* 44. 25.

Kal et Hophal respuunt ו' ante terminationes *Syllabicas*; ut *הוֹקְמָתָה* *surrexisti*, *הוֹקְמָתָה* *erectus es*; uti et omnes Conjugationes ו' ante נָה; *קוֹמְנָה* *surgite*.

Imperativus Hiphil sæpe abjicit formativam; ut *גִּילִי* *exultate*.

Conjugationes *Graves* duplicant ultimam Radicalem, præcedente ו'; ut *קוּמִים* *stabilivit*, *קוּמִים* *stabilis factus est*, *הִתְקוּמִים* *insurrexit*, vel *seipsum erexit*. In Pihel legitur etiam *patha* cum *jod dagesthato*; ut *וַאֲקִימָהּ* *et præstiti* vel *statui*. *Pf.* 119. 106.

His benè præcognitis, Verba dupliciter, i. e. *utrinsecus anomala*, specialia quævis heteroclita, forma variationum mixta, et figurata omnia facillimè dignoscuntur.

Per

Per omnes etiam Anomalorum ordines
multa manent Analoga.

SUFFIXIO VERBI.

MORE Nominum singularium, Verba
capiunt Suffixa; quæ per tres Personas ex-
ponenda sunt: sed י pro jod, הו pro vau,
frequentius usurpantur.

Patha finalis Præteriti, vel sheva inde
oriunda, transit in kamets, cum præeunte
sheva; ut פָּקַד *visitavit ille*, פָּקְדָה *visitavit*
illa, פָּקְדוּ *visitaverunt*: sed ante כֶּם, כֵּן *ves-*
ter vel *vos*, manet patha; ut פָּקְדְכֶם *ille vi-*
sitavit vos.

Adhærescit Præteritis י per patha; ut
פָּקְדָנִי *ille visitavit me*; הו, נו, ם, ן per ka-
mets; ut פָּקְדָהּ *ille visitavit eum*: Futuris
per tseri; ut יִפְקְדָנִי *ille visitabit me*: sed
ם, ן per kamets Infinitivo; ut פָּקְדֵם *visi-*
tare eos.

Fœmininum הָ fit ת־; quod simpliciter
capit suffixa; ut פָּקְדָתִנִּי *illa visitavit me*:
sed ante ך, ה, ם, ן remanet kamets cum vo-

calibus ipsorum; ut פִּקְדָתְךָ *illa visitavit te*, פִּקְדָתָהּ *illa visitavit eam*, פִּקְדָתָם *illa visitavit eos*, פִּקְדָתָן *illa visitavit eas*. Sed ים in pausis adhærescunt per patha παροξυσµως; ut פִּקְדָתָם *illa visitavit eos*, פִּקְדָתָן *illa visitavit eas*.

Suffixa primæ, et secundæ personæ, non apponuntur Verbis ejusdem personæ, in utrovis numero; ne quidem reciproca fiat significatio.

Kamets nuda excluditur; ut פִּקְדָתְךָ *tu (vir) visitasti me*, פִּקְדָתָהּ *tu (vir) visitasti eum*.

Terminata in hirik magnum, vel shurek, simpliciter capiunt suffixa; ut פִּקְדָתִיךָ *visitavi te*, פִּקְדוֹנִי *visitaverunt me*, פִּקְדוֹךָ *visitarunt te*: similiter תִּי versum in תִּי; תָּם; תָּן in תָּו; ut פִּקְדָתֵינוּ *tu (fœm.) visitasti nos*, פִּקְדָתוֹנִי *vos visitastis me*: נָה in וי; ut תִּפְקְדוּנִי *vos (fœm.) visitabitis me*, vel illæ *visitabunt me*, sub formâ תִּפְקְדוּ *visitabitis*.

Suffixum הָ post easdem terminationes, et in Futuris cum præeunte segol, fit הָ; ut פִּקְדָתֶיהָ *visitavi eam*, יִפְקְדָהּ *visitabit eam*.

Terminatio shurek non rarò in kibbutz, ante Suffixa, mutatur; ut כְּבִשְׁוּהָ pro כְּבִשְׁהָ *subjicite eam. Gen. 1. 28.*

In Imperativo et Infinitivo, holem in sheva verso, præcedens sheva fit kametschatuph; ut בְּקִרְנִי *visita tu, vel visitare* (Inf.) *me*; quod ante כִּם כִּן potius mediatur; ut בְּקִרְךָ vel בְּקִרְךָ *visitare te.*

In Futuro, holem aut tseri fit sheva; ut יִבְקִרְנִי *visitabit me*; sed ante sheva brevis vocalis; ut יִבְקִרְךָ *visitabit te*, יִפְלֹלְךָ *psallat tibi. Ps. 30. 13.*

Verbum Lamed נ retinet kamets, Lamed ה amittit ה ante suffixa; ut רַפְּאֵנִי *sana me*, עֲנֵנִי *responde mibi.*

Patha finale Imperativi et Futuri fit kamets; ut שְׁמַעֲנִי *audi me*, וַיִּשְׁלַחְךָ *et misit te*, יִלְחָצֵנִי *opprimet me.*

Nun Epentheticum ante Suffixa frequens est; ut בְּרַכְּנָהּ *benedicet ei.*

He læpe per dagesh immittitur in præcedens נ vel ת; ut תִּבְקֹרְנֵהוּ *visitabis eum*, נִמְלְתֵהוּ *retribuit illi,*

[Semel est מו pro מו *metrico*: nempe, יבסיוּם *operuerunt* vel *contexerunt* eos. *Exod.* 15. 5.]

Participia more *Nominum* in utroque numero capiunt suffixa, mutato tseri in sheva; sed ante sheva in segol: ut פִּקְרִי *visitans me*, פִּקְרִי *visitantes me*, פִּקְרְךָ *visitans te*.

Fœmininum alterum solum capit suffixa, mutato segol posteriore in sheva, priore in patha; ut פִּקְרֵתִי *visitans me*.

PARTICULÆ

SUNT vel *Separabiles*: nempe *Adverbia*; ut לֹא *non*, כֵּן *sic, ita*: *Præpositiones*; ut עִם *cum*, עַל *super*: *Conjunctiones*; ut אִם *si*, נִם *etiam*: *Interjectiones*; ut אֵי' vel הוֹי' *væ, ô*, הֵי' *heu*, הֶאֱחָ *euge*, הֵן vel הִנֵּה *en, ecce*, לוֹ vel לוֹא *ô utinam!*

Vel *Inseperabiles*: scilicet, literæ septem ב, כ, ל, מ, נ, פ, צ, à voculis ejusdem aut cognatæ significationis desumptæ: ב à בֵּין *in, per*; ה ut suprà (p. 16.); ו ab instrumento copulante

copulante וְ et, autem; כְּ à כֵּן *sicut, secundum*; לְ ab אֶל *ad*, vel signum obliqui Nominis; מִ à מִן *ex, de, præ*; שׁ ut *suprà* (p. 16.).

בְּ, וְ, et לְ communiter per sheva præfiguntur: ut בְּדֶרֶךְ *in via*, וְהָיָה *et fiet*, כָּעֵץ *sicut arbor*, לְדָוִד *ad Davidem, vel Davidi*.

Nonnunquam deficitur בְּ; ut מְהֵרָה pro בְּמְהֵרָה *citò, velociter. Joel 4. 4.*

וְ et לְ prope p̄ausam, cum vocibus monosyllabis, et penacutis, habent kamets: ut וְעַד *et (in) æternitatem*, וְלַיְלָה *et nox*, לָרוֹץ *ad currendum*, לְנֶצַח *in æternum*.

וְ ante aliud sheva, aut Labiales, capit fhurek: ut וְלְאֻמִּים *et nationes*, וּמָקוֹם *et locus*.

בְּ, לְ, ante ההע kametsfatas, habent segol: ut בְּחֶצִיר *sicut gramen*.

בְּ, וְ, ante DEI Nomina, tseri vel patha habent, primamque puncto proprio privant: ut בְּאֱלֹהִים *in Deo*, בְּאֲדֹנָי *in Domino*, וְאֱלֹהִים *et Deus*, וְאֲדֹנָי *et Dominus*, וַיְהִי *et Jehova*, בִּיהוָה *Jehovæ*, בִּיהוָה *in Jehová*. [Quod etiam imitatur Infinitivus Kal: ut לֵאמֹר *dicendo*, pro לְאָמֹר.]

ש, מ, ה præfiguntur cum sequente dagesth; prior et posterior ut suprà (p. 16.); מ per hirik; ut מְבוֹר de foveâ, vel cisternâ, מִקְרֵב è medio: ejecto autem dagesth, per tseri compensatur; ut מֵאֶחָיו è fratribus tuis.

Sed ה interrogativum aut indefinitum præfigitur sine dagesth per hatephpatha; ut הֲיִשׁ an est? הַשֹּׁמֵר num custos? et ante Gutturales kametsfatas, per segol, secundum regulam supràdatam (p. 16.); ut הֲאֵפֶס num desit?

Articulus ה sæpe etiam ab antecedaneis ב, כ, ל eliditur, manente vocali; ut בְּמִשְׁפָּחַת pro בְּהַמִּשְׁפָּחַת in judicio, בְּמוֹץ pro בְּהַמוֹץ sicut gluma.

Unica est *Particula Inseperabilis Postpositiva*, quæ nominibus à fine apponitur: ea est ה ad, versus, notans *terminum loci ad quem*, habetque ante se kamets, et vocem constituit penacutam; ut סְדוֹמָה Sedomam versus, אֶרֶץ תְּרָחָה Charanem versus.

Pauculæ sunt, quæ formam Regiminis imitantur: ut אֶחָלִי utinam, אַחֲרֵי post, עָלַי super, עַד usque.

Particulæ,

Particulæ, quædam more nominum Singularium, quædam more Pluralium, capiunt *Suffixa*: ut *מִמֶּךָ à te*, *עִמִּי mecum*, *עָלַי adversus me*, *לְפָנֵינוּ coram nobis*, &c.

Sunt etiam *Voculæ* ex suffixo et præfixo conflatae; ut *לִי ad me*, *לְךָ tibi*, *אִתִּי mecum*, *אִתָּנוּ nobiscum*.

מ sæpe geminatur cum Suffixis: ut *מִמֶּנִּי à me*.

Hæ septem, *אַחֵר post*, *אֵל ad*, *בֵּין inter*, *עַד usque*, *עַל super*, *תַּחַת sub*, *יַחַד unà*, quia assumunt affixa nominum pluralium, habent ' infertum; ut *אַחֲרָיו post eum*, &c.

מו nonnunquam *Paragogicum* seperat præfixum à voce suâ; ut *בְּמוֹ אֶפֶל in caligine, vel tenebris*, *בְּמוֹ עֵגֶל sicut vitulum (saltare fecit eos;)* Ps. 29. 6: nonnunquam *Epentheticum* est inter suffixum et præfixum; ut *בְּמוֹךְ sicut tu*, *בְּמוֹדָם sicut illi*.

MUTATIO VOCALIIUM.

Vocales dictionum sæpe permutantur *Correptione*, *Productione*, *Contractione*, propter

ter Regimen, Incrementum, Concursum, Pausam.

Regimen;

1°. *Corripit* ultimas kamets et tseri vocis Milra in patha, penultimas in sheva; ut דְּבַר *verbum*, יְהוָה *verbum Jehovah*, עֲצָה *consilium*, זְקֵנִים *consilium senum*. Sin verò sit ultima kamets ante א, vel terminationem foemininam ת, in Regimine manet; ut מִלְחָמָה *exercitus belli*, מִנָּה *portio hominis*. At hæc duo, אָב *pater*, et אָח *frater*, assumunt '., et mutant kamets in hatephpatha, ad differentiam affixionis; ut יֵשֶׁב *pater habitantium*. Gen. 4. 20. אָחִי אָבִיהָ *frater patris ipsius*. Gen. 29. 12.

Si autem sit tseri ante literam Quiescentem, manet; ut הַיֵּכָל *palatium*, בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ *in palatio regis*. Dan. 1. 4.

2°. *Producit* segol ante ה in tseri; קֶצֶה *extremum*, בְּקֶצֶה הַמַּיִם *in extremo aquarum*. Jos. 3. 15. Exipe פֶּה *os*; unde פִּי־חָכָם *os sapientis*. Eccles. 10. 12. פִּי צַדִּיק *os iusti*. Ps. 37. 10. Aliàs immutatum manet.

3°. *Con-*

3°. *Contrahit* patha et hirik, mediante jod, in tseri; ut *בֵּית אָבִי* *domus, de domo patris mei*; [excipe *שִׁית* *vepres*, et *עִיר* *asellus*; quæ in Flexione, Affixione, et Regimine, hoc modo mutantur; *שִׁיתוּ* *vepres ejus. Jes. 10. 17. עִירוֹ* *asellum, vel pul-lum suum asininum (ligans.) Gen. 49. 11:*] kamets et segol, mediante י in holem; ut *תָּוֶךְ* *medium, בְּתוֹךְ הַמַּיִם* *in medio aquarum*: quod idem fit ob incrementum; ut *בֵּיתְךָ* *domus tua, תוֹכָה* *medium ejus.*

Incrementum vocales corripit in sheva.

1°. Antepenultimas kamets et tseri puras vocales, promoti accentu; ut *רָשָׁע* *improbus*, *רָשָׁעִים* *improbi*. Impuræ, quæ includunt dagešh vel quiescentem, manent immutabiles; ut *קָרִים* *aulicus*, nomen ex Pihel ortum, *קָרִים* *aulici*; *עֵדָה* *testimonium*, à *עוֹד* *contestatus est*, *עֵדוּתוֹ* *testimonia ejus*: huc refer kamets sub ם *Heëmanticâ Defectivorum* à Gnain geminato; ut *מִגֵּן* *clypeus*, *מִגֵּנִי* *clypeus meus.*

2°. Omne segol vocis Milhel, aut formæ שֵׁכָם (*humerus*); item holem formæ בֶּקֶר (*diluculum*).

3°. Tferi finale; ut בֶּן *filius*, בְּנִי *filius meus*; sed non post kamets vel sheva, nec in Defectivis Gnain Vau: ut עֲקֵב *calcaneum*, עֲקֵבִי *calcanea mea*; שָׂאֵר *caro*, שָׂאֵרִי *caro mea*; לֵץ *derisor*, לֵצִים *derisores*.

4°. Holem et patha verbi propter suffixa, vel terminationes assyllabas, ut suprà, vel etiam propter ה *Paragogicum*.

5°. Hirik formæ פִּרִי (*fructus*), uti et בֵּית (*domus*) cum ה *Locali*, vel *Paragogico*; ut בֵּיתָה *ad, in, vel versus domum*, לַיְלָה *nox*.

Incrementum *producit* segol ultimum, vel sheva foemininum inde oriundum, pluraliter in kamets; ut מֶלֶךְ *rex*, מְלָכִים *reges*; בֶּקֶר *diluculum*, בְּקָרִים *mututina tempora*; אִמְרָה *sermo*, אִמְרוֹת *sermones*: item hirik formæ פִּרִי; ut גִּדִּי *bædus*, גִּדִּים *bædi*.

In nonnullis kamets est irregulare; ut בֶּן *filius*, בָּנִים *filii*; רֹאשׁ *caput*, רִאשִׁים *capita*; יוֹם *dies*, מִיָּמֶיךָ *à diebus tuis*; עִיר *urbs*, עָרִים

עָרִים *urbes*, עָרָיו *urbes ejus*: item בֵּית *domus*, cum dagesth, בָּתִּים *domus, familiae*.

Concurfus

Duorum shevaim in initio vocis *producit* prius in hirik; ut פְּרִיו *fructum suum (dabit.)* Ps. 1. 3. sub Gutturali in patha; ut חֶסֶדְךָ *benignitas tua*; quam formam imitatur מֶלֶךְ *rex*, cum non paucis aliis; ut מֶלְכִי *rex meus*: formæ הַפֶּץ *(voluntas)* in segol; ut הַפֶּצוֹ *voluntas ejus*: formæ בֶּקֶר *(diluculum)* in kamets-chatuph; ut קִדְּשׁוֹ *sanctitas sua*; imò et posterius sub Gutturali in hatephkamets; ut אֶהְלוֹ *tentorium ejus*, מַעֲלֹ *opus ejus*; item formæ פֶּקֶד *(visita)* cum ה *Paragogico* vel Suffixis, ut *suprà*.

Concurfus mediorum shevaim *producit* prius ex segol ortum in patha; ut תּוֹחֶלְתִּי *spes mea*; ex tseri in segol; ut יִפְסֹדְךָ *psallat tibi*: aliquando in hirik; אֶיְבֹךָ *inimicus tuus*; ex holem in kamets-chatuph; ut יִשְׁמְרְךָ *custodiet te*.

Porrò *contrahit* tria puncta, mediante jod, in unum; ut כִּימֵי - קָדָם *sicut diebus antiqui-*

tatis, Jer. 46. 26; sex vel octo, mediante א in duo; ut בְּצֵאתְךָ in egrediendo tuo, i. e. quum exiveris, בְּאֱלֹהִים in Deo: patha et hatephpatha in patha; ut בְּאֲרָנִי in Domino: quod etiam obtinet in Voce Ineffabili; ut לִיהוָה Jehovæ.

Pausa

Producit vocales, ultimam patha in kamets; ut עָמַד *stetit*: imò et penultimam ante terminationes Syllabicas; ut בְּטָחָתִי *confisus sum*; penultimam sheva in suam longam; ut טָמְנוּ *absconderunt*, יָבִלוּ *decident*; formæ פָּרִי in segol; ut לָחִי *maxilla*; item ante ה; ut נַחֲלָתְךָ *possessio tua*: ה autem, cum præfixis ב et ל *transponit* vocales; ut בָּךְ , בְּךָ in te, לָךְ , לְךָ tibi, ad te: denique segol penultimam formæ מֶלֶךְ, et patha formæ בֵּית, in kamets; ut לֶחֶם *pānis*, לַיְלָה *nox*. N. B. Eadem est ratio vocalis analogæ ac vicariæ.

Pausa etiam facit, ut ו copula ante monosyllaba et bisyllaba penacuta, notetur cum kamets, cum aliàs posceret sheva; ut וּמָתוּ *et morientur*, וְקָם *et resurget*.

INVESTIGATIO RADICIS.

DICTIONARIA Hebræorum non continent ordine Alphabetico Nomina et Verba, ac cæteras Dictiones omnes, sed solum *Themata*, sive *Radices*, quibus subjiciunt eas omnes voces, quæ ab illis derivantur. Quare—

Investiganti Radicem cujuscunque dictionis, in quâ plures tribus consonis occurrunt, observandum est, an literæ utrinsecus extremæ sint *Serviles*, i. e. Suffixæ vel Præfixæ, Formativæ nominis vel verbi; quæ ex analogiâ vocum et regulis suprà datis facilè dignoscuntur: illæ enim omnes à Radicibus amovendæ sunt.

Quod si tres aut duæ tantum sint, nec in suo Lexici loco occurrant, quærendum est, an Radix sit *Lamed He*, *Pe Nun*, vel *Pe Jod*, *Gnain Geminatum*, vel *Gnain Vau*.

Plurimum autem Tyroni inservient hi sequentes Versiculi:

1. *Abjice Serviles, et tres si fortè supersunt,
Radicem Thematis noveris esse tui.*

(ut

(ut וְפָקַד visitabo, à פָּקַד visitavit.) (n)

2. Sin tantum remanere duas conspexeris,
adde

Nun vel Jod capiti, (o) vel dato Vau
medio,

(ut וְנָשָׂא accedam, à נָשָׂא accessit; הִצִּיב sta-
tuit, ab יָצַב surrexisti, à קוּם sur-
rexit.)

Aut He postponas, aut conduplicato secundam,
Vera statim Radix pullulat inde tibi.

(ut וְלָלוּ retexerunt, à וְלָלוּ retexit; מְסַבֵּה con-
vertens, a סָבַב circuiivit.)

3. Unica sed remanet mihi litera, quando
removi

Serviles : Radix dic agè qualis erit ?

Nun da principio, vel Jod superadde qui-
escens,

He fini; Radix inde petita venit.

(n) Si verò, post abjectionem servilium, quatuor remaneant literæ, hæc
Radicem formant; ut וְגִלְמוּדָה et solitaria, Jes. 49. 21. à גִּלְמוּד.
Ravò autem invenitur.

(o) In duobus Verbis לְ est addendum; nempe, וְלָקַח accipiet, à וְלָקַח
accepit, et וְלָקַח commoluntur, (Job 4 10.) à וְלָקַח.

(ut

(*ut יך percutiet, à נכה; בתורתו in lege ejus, à ירה, in Hipñ. docuit.*) (p.)

4. *Quicquid analogico normæ dissentit ab usu, Hoc exercitium, lector amice, dabit.*

In genere circa investigationem Radicis est observandum: *quando aliquid abjicitur ab initio, vel è medio, vel à fine, tum sæpe in eodem loco est aliquid addendum; ut יתן dabit, à נתן dedit; שים pone à שום posuit; עשית fecisti, à עשה fecit.*

(p) *Excipies pauca irregularia; בננו venimus, à בוא venit; שפת posuisti, à שות posuit; מת mortuus es, à מות mori; לנו pernoctavimus, à לון pernoctare; תת dare, à נתן dedit; הציתי pro succendi, in Hipbil, à יצת succendi, exuri, vel, flagrare.*

(as it is, in fact, a very common
in the in the (19)
The following are the names of the
In general, the investigation of the
all the following: (1) the
in the in the in the in the
in the in the in the in the
in the in the in the in the
in the in the in the in the

(2) the in the in the in the
in the in the in the in the
in the in the in the in the
in the in the in the in the

A P P E N D I X.

I. (*ad pag. 3.*) *De Punctis, quæ vocalium loca
sunt apud Hebræos.*

VETERES Hebræi, quòd nullas haberent propriè vocales literas, utebantur interdum earum loco quatuor consonantibus, videlicet, אהי; et quidem per א et ה exprimebant *a*, et interdum alias vocales; per ו, *o*, et *u*; per י, *e*, et *i*. Erat autem difficillimus harum vocalium usus, tribus potissimùm de causis: primùm enim eadem literæ interdum fungebantur munere suo, id est, *Consonantium*, interdum alieno, id est, *Vocalium*; nec facilè dijudicari poterat, quando uno officio, quando altero fungerentur. Deinde cùm eadem litera diversarum vocalium locum obtinere posset, ut י, *e*, et *i*: ו, *o*, et *u*, quis facilè divinaret, hujus ne an illius
L potius

potius locum obtineret? Accedebat postremo quod sæpe nulla harum quatuor literarum expressè in vocibus Hebraicis habebatur, sed subintelligenda erat.—Itaque magis *usu loquentium*, quàm præceptis, ratio legendi vel pronunciandi apud Hebræos olim conservabatur: quod non obscurè indicat *B. Hieronymus* in Epistola 126. quæ est ad *Evagrium*. Quapropter Posteriores Hebræi, tum ad minuendam difficultatem, tum etiam ne paulatim scientia linguæ Hebraicæ penitus interiret, quæ ipsi traditione majorum et usu didicerant, ad artem revocare conati sunt, certis quibusdam excogitatis *punctis*, quæ ubique loco Vocalium obtinerent. Et quanquam non est omnino exploratum, quo primum tempore ejusmodi puncta literis Hebraicis addita fuerint, tamen probabilis est sententia *Helicæ Levitæ* Germani, qui in præfatione *Massoreth* affirmat id factum esse apud *Tiberiadem Palestinem* anno 436. ab everfione Templi, id est, anno Salutis nostræ 476.—Bellarmini *Institutiones Ling.*

Heb. Cap. 2.

Tabula

II. (ad pag. 8.) Tabula Numerum.

Unit.	Denar.	Genten.	Millen.
א 1	י 10	ק 100	א vel א= 1000
ב 2	כ 20	ר 200	ב — א= 2000
ג 3	ל 30	ש 300	ג — א= 3000
ד 4	מ 40	ת 400	ד — א= 4000
ה 5	נ 50	ך 500	ה — א= 5000
ו 6	ס 60	ם 600	ו — א= 6000
ז 7	ע 70	ז 700	ז — א= 7000
ח 8	פ 80	ף 800	ח — א= 8000
ט 9	צ 90	ץ 900	ט — א= 9000

III. (ad pag. 14.) Accentus Tonici.

ACCENTUS Tonici vulgò enumerantur 30, qui ad 28 reduci possunt; quorum 16 supra vocem, 12 infra vocem notantur, modo sequenti:

Supra vocem;

- 1 א' Paschta, *extensio*, vocem extendit.
- 2 א" Kadma, *antecedens*.
- 3 א" Geresch, *expulsio*, impulsâ voce canitur.

L 2

4 א" Ge-

- 4 N Geraschajim, *duo expulsores*.
- 5 N Telischa ketanna, *evulsio parva*.
- 6 N Telischa gedola, *evulsio magna*.
- 7 N Karne-Para, *cornua vaccæ*.
- 8 N Rebhia, *incubans*.
- 9 N Sakeph gadol, *erector magnus*, vocem intendit.
- 10 N Sakeph katon, *erector parvus*, à figurâ.
- 11 N Sægolta, i. e. *inversum segol*.
- 12 N Pafer, *dispersor*, sparsâ voce canitur.
- 13 N Sarka, *sparsor*, nomine figuræ et modulationi accommodato.
- 14 N Schalschelet, *catena*, à figurâ et modulatione.
- 15 N Pesick, *pausula musicæ*, cantum terminans.
- 16 N Hillui, *elevatum*, scilicet, cornu à cantu.

Infra vocem;

- 17 N Merca, *productio*, cantum prolongat.
- 18 N Merca kephula, *duplex productio*.
- 19 N Tiphcha, *fatigatio*, à cantu.
- 20 N Munach, *depositum*, scilicet, cornu.
- 21 N Mahpach, *inversum*, scilicet, cornu.
- 22 N Jethif,

22 § Jethif, *reducens*, scilicet, cornu, à figurâ.

23 § Tebhir, *fractus*, scilicet, sonus.

24 § Darga, gradus.

25 § Athnach, *respiratio*, qui cùm membra distinguat, necesse est in eo *respirare*.

26 § Jerach, *luna*, à figurâ.

27 § Metheg, *retinaculum*, ad initium dictionis.

28 § Silluk, *finis*; ponitur ante: *Soph-pasuk*, i. e. finem versûs.

Ufus horum triplex est. 1. Designant *Muscam*, five rationem Cantûs apud Judæos: 2. *Legitimam Pronunciationem* cujusque vocis, in Syllabæ alicujus elevatione: 3. *Distinctionem sententiæ* in certa membra. Primus usus Judæis relinquitur.

Nulla vox est in Bibliis, quæ Accentu Tonico careat, nisi sit cum *Makkaph* stipata.

N.B. 1. Syllaba, quæ accentuatur, plerumquè acuitur. 2. Idem Accentus si geminetur,

tur, prior tantum acuit. 3- Diverforum Accentuum, prior *Euphoniae* servit, posterior acuit.

IV. (ad pag. 42.) *Notæ ad Pibēl.*

DAGESH excidens in Præterito, per tferi ferè compensatur; ut בִּרְךָ *benedixit*.

Ad hanc Conjugationem pertinent etiam Verba quædam quatuor literarum; ut קִלְקַל *terfit*. *Ezech.* 21. 26.

Quædam item pauca, quæ loco dagesh habent holem; ut זָרַם *inundavit*, שֹׁפֵט *judicavit*, &c.

Tria sæpiùs in segol definunt: דִּבֶּר *locutus est*, כִּבֵּס *abluit*, כִּפֶּר *expiavit*.

Excidente dagesh in Participio, loco patha est kamets; ut מְבָרֵךְ *benedicens*. *Prou.* 27. 14.

Ad Pubal.

EJECTO dagesh in Præterito propter Gutturalem vel ר, loco kibbutz est holem; ut הָרַג *occisus fuit*. *Jes.* 27. 7.

Verbum

Verbum est quatuor literarum; nempe;
 אֵלַל *elanguit. Hof. 4. 3.*

Ad Hiphil.

Aliquando ה in Præterito est cum segol;
 ut אֵמַן *credidit.*

Pauca quædam Futura ex incipientibus
 ab א, illud amittunt; et etiam pro hirik
 ante ultimam Radicalem, nonnunquam est
 tseri: ut אִשְׁמַע pro אִשְׁמָע *auscultabo*; יִהְיֶה pro
 יִהְיֶה *tentorium figet. Jes. 13. 20.*

Ad Hitpabel.

QUÆDAM in Kal inusitata, in Hitp.
 simplicem טז Kal significationem obtinent;
 ut הִתְחַנֵּן *supplicavit.*

Ejecto dagesth in Præterito, patha mutatur
 in, kamets; ut וְהִתְבָּרַךְ *et benedixerit sibi.*
Deut. 29. 18.—Sæpe et in patha desinunt;
 ut הִתְהַדָּק *roboravit se. 2 Paralip. 13. 7.*
 Ita et in reliquis temporibus, quemadmo-
 dum etiam in Pihel.

V. (ad pag. 69.) Invest. Rad.

IN Quiescentibus secundâ ו', Accentus adhæret primæ Radicali; in Quiescentibus tertiâ ה', secundæ: exempli gratiâ;

גָּלָה exultavit illa: גָּלָה revelavit ille.

גָּלִי exultârunt: גָּלִי revelârunt.

fic Ps. 46. 7. מְטוּ מַמְלָכוֹת fremu-
erunt gentes, commota sunt regna; ab הָמָה
fremuit, et מוּט commotus est.

Solâ significatione distingues hæc, et simi-
lia: וַיִּגַּל et devolveret, Gen. 29. 10. à גָּלָל
devolvit, וַיִּגַּל et exultavit, Ps. 16. 9. à גִּיל
exultavit; יֵרֶד descendite, à יָרַד descendit,
יִרְדּוּ dominamini, à יָרַד dominari; הוֹשֵׁב fac-
tus est sedere, הוֹשֵׁב factus est reverti; חָבּוּ
conjuncti sunt, à חָבַח תְּכַח percutientur, à
נָכַח. Sic בָּנוּ pro באֵנוּ venimus, et בָּנוּ in
nobis; בָּנוּ filii, et בָּנוּ intelligentes, à בִּין
intellexit; לָנוּ nobis, et לָנוּ pernoctârunt, à
לָוּ pernoctare.

VI. *De Aramæismis; i. e. Chaldaïsmis et Syriacismis :*

Caput clarissimi Bythneri.

1. *Apud Aramæos, tertia persona singular. fœm. Præteritorum definit in ת. Et sic aliquando apud Hebr. ut אָזַלְתָּ abiit, הִלָּאֵת fatigavit, &c. Sin autem tertia Radical. fuerit Gutturalis, exit in ת. Et sic נִשְׁפָּחֵת oblivioni tradita fuit, &c.*

2. *Aramæi, Hebræorum ה characteristicum Hiph. et Hitbpab. mutant in א : Et sic אָכַרְךְ genua flectere, אֶתְחַבֵּר consociavit se, &c. At וְהָאֲנִיָּהוּ et removebuntur flumina, Esa. 19. 6. est cum duplici signo Conjugationis Hiph. א Chald. ה Hebr.*

3. *In Hiphil, character temporis et Conjugationis sæpe simul apud Chaldæos manent : Et sic יְהוֹשִׁיעַ salvabit, יְהִלִּיל et יִלִּיל ululabit, יִטְיֵב benefaciet, יִרְעֵ notum faciet ; in quibus ה transit in '. Semel in Hoph. מְקַצְעוֹת angulata, Ezech. 46. 22.*

4. *Radicalē א apud Chaldaeos in Kal occultatur in tseri*: Et sic אהב diligam, אול abibo, אדון adunabis, יונה et venit, &c. Quod imitatur Partic. Hiph. מין audiens.

In Hiphil mutatur in ו: Et sic אומיפך tollam te, אובידה perdam, &c.

5. *Apud Chald. tertia Radic. ה mutatur in ' , post quod movetur ו*. Semel apud Hebr. המסיו liquefecerunt, pro המסו Job. 14. 8.

6. *Dagesh forte apud Chaldaeos resolvitur in נ shevatum*: Et sic semel קנצי fines sermonum, pro קצי Job. 18. 2.

7. *Syrorum א sheva praecedentem excludit, suamque vocalem literae praecedenti substernit*. Quod etiam obvium est apud Hebr. ut באביר pro באביר ut potens, &c. Et tale א saepe excidit; ut מלפני pro מלפני docens me, ותאזרני pro ותאזרני et cinxit me, &c.

8. *Syri sub א pro sheva assumunt tseri*: Et sic אפו pro אפו coquite, אהיו et venite.

9. *Syrorum ' habens sub se hirik parvum, transfert illud ad praecedentem literam sheva-*

tam. Et sic וִילַלְתָּ pro וִילַלְתָּ *et ejulatus,*
בִּיתְרוֹן *ut utilitas,* בִּיקְרוֹתֶיךָ *in honoribus*
tuis.

10. *Quædam geminantia secundam, more*
Syrorum, alteram mutant in א ; ut בִּזְאוּ di-
ripiunt, יִמָּאֲסוּ liquefient, &c.

Duo hæc הוֹצֵא educ, Gen. 8. 16. et הוֹשֵׁר
complana, Ps. 5. 8. ex Syracismo mutant pri-
mam ' in ו mobile.

12. *Denique ex formâ Chaldæo-Syrâ, Af-*
fixum masc. ךְּ, ponitur pro ךְּ ; ut קָרָאךְ voca-
vit te. Pro fæminino ךְּ, ponitur כִּי ; ut
תִּסְפָּרְכִי recordabitur tui, &c. Et semel pro
וְהִי ; ut תִּגְמֹלוּהִי pro תִּגְמֹלֶיךָ beneficia
ejus. Ps. 116. 12.

nam. Et sic pro 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

1779 et 1780 in 1777 et 1778
1779 et 1780 in 1777 et 1778

